

SZÉCHENYI 2020

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

REKREÁCIÓS KAJAKOZÁS KENUZÁS

A SZOMBATHELYI CSÓNAKÁZÓ TAVON

DR. POLGÁR TIBOR, 2020.

A könyv az EFOP 3.4.3-16 pályázat projekt keretében készült. Felsőoktatási intézményi fejlesztések a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében. „QUALITAS” Minőségi felsőoktatás fejlesztés Sopronban és Szombathelyen.

Tartalomjegyzék

I. A szombathelyi Csónakázó-tó története (Vas Népe és a Vasi Szemle cikkei alapján).....	2
II. A kajakozás és kenuzás története	41
III. Kajakok, kenuk, evezők és kiegészítők	53
IV. A Csónakázó tavi rekreációs kajakozás-kenuzás helyszíne és eszközei.....	63
V. A kajakozás-kenuzás, mint a Városi Rekreációs Programok része	65
VI. Kajakozás-kenuzás az egyetemi programokban	68
VII. Kajak-kenu oktatás féléves tematika	75
VIII. Felhasznált irodalom	77
IX. Ajánlott irodalom	80

I. A szombathelyi Csónakázó-tó története (Vas Népe és a Vasi Szemle cikkei alapján)

Vízfelület száma: 3683/2

Területe: 177.070 négyzetméter

Part helyrajzi száma: 3689

1959. október 18. vasárnap

„Kijelölték a 2 ezer méteres szerkezetkutató mélyfúrás helyét Szombathelyen.

...A geológusok megállapítása szerint megvan a lehetőség annak, hogy Szombathely mélyszerkezetében mélyfúrással melegvizet, esetleg gyógyvizet is találjanak.

A fúrás kitűzésének színhelyén máris megszemlélhettük azokat a vázlatos terveket, amelyekkel Iszak Gábor elvtárs, a megyei tanács építési és közlekedési osztályának vezetője készített arra az esetre, ha a szerkezetkutató mélyfúrással melegvizet is tárnak fel. Szerepel a tervben egy nagy sportuszoda, napozók, vendéglők, kiépített szép sétányok, gyógymedence és így tovább. Szó volt arról is, hogy ha a fúrással kedvez a szerencse, felduzzasztják a Perint vizét, csónakázó tavat létesítenek és kialakítják ezen a helyen Szombathely dolgozóinak városligetét...”

1961. február

„Csónakázó tó és úszómedence épül társadalmi munkával Szombathelyen.

Szombathely fiataljai az idén 20 ezer óra társadalmi munkát végeztek a város fejlesztésében. E munka legjavát két jelentős létesítmény építése igényli majd. A Tanácsköztársaság-ligetben épül egy csónakázó tó és egy 50x20 méteres úszómedence. A csónakázó tó, valamint a medence terveit társadalmi munkában készítik a városi tanács tervezői és az előzetes számítások szerint a kivitelezés megközelíti az egymillió forintot. E két létesítmény építésénél nemcsak a fiatalok, hanem az egész város támogatására is számítanak. Továbbra is igénylik majd a fiatalok segítségét, az utak, parkok rendezésénél, és a közvilágítás korszerűsítésénél.”

1962. december 18. vasárnap

„Pihenő- és üdülőhellyé alakítják az oladi dombot.

A szombathelyieknek nem kell bemutatni a város nyugati határában elterülő változatos vidéket. A Rigóvölgytől az oladi kilátóig számos lehetőség kínálkozik arra, hogy ezt a területet hétfélig pihenő- és üdülőhellyé változtassák. A várasi tanácshoz a lakosságtól az elmúlt években is, különösen azonban az utóbbi időkben, számos javaslat érkezett arra, miként lehetne kialakítani e területen szórakoztató, üdültető létesítményeket. A javaslatok birtokában a városi tanács elhatározta, napirendre tűzte a kérdést, s a lehető legrövidebb időn belül megkezdik a tervek valóra váltását. Nézzünk néhányat a javaslatok közül: a Jókai parkból a Rigóvölgyön át a kilátó felé létesítsenek úttörővasutat vagy mikrobusz-járatot. A Rigóvölgytől északnyugatra a ma még hasznosítatlan területeken bocsássanak a vállalatok és a magánosok rendelkezésére 100-150 négyszögöles telkeket, ahol hétfélig pihenőházakat lehetne építeni. Létesítsenek az oladi domb környékén szabadtéri múzeumot, amelyben a megyében található népi építészeti emlékeket összegyűjtik. Az épülő csónakázótótól nyugatra, a volt Kenderesi téglagyár agyagbányájának helyén alakítsanak ki egy nagyobb csónakázó tavat. Építsenek mellette halásztanyát és sörkertet. A volt homokbánya helyén építsék fel a szombathelyi stadiont. Az oladi domb tövébe helyezték el az állandó úttörőtáborot. A lankásabb lejtőkön alakítsanak ki hosszabb távú ródlipályát. Helyezzenek el az utak mentén padokat. Az Aranypatak mellett létesítsenek camping-táborot, autóparkoló területtel...

Ami a beérkezett javaslatokat illeti, számos közülük célszerűnek és megvalósíthatónak látszik. A javaslatok végleges formába öntése, az „építési menetrend” elkészítése azonban már a szakemberek dolga. Ezért a városi tanács tervpályázatot hirdetett a Vas Megyei MTESZ-tagok részére, hogy az említett javaslatok figyelembevételével készítsék el az oladi domb rendezésének tervét, a felvetett javaslatok megoldásának módját. A beérkező legjobb munkák díjazására összesen 30 ezer forint a városi tanács. A pályázat határideje 1963. március 20...”

1964. június 9. kedd

„Hatszáz lapát – egy vasárnap.

1. kép: Jó kedv és lendület. Épül a tó medre.

Mintha nem is vasárnap lett volna, délelőtt kilenc órára benépesült a szombathelyi téglagyár környéke. Nyolc óra után néhány perccel, sűrű fegyelmezett sorokban szovjet katonák érkeztek és ezen a verőfényes júniusi vasárnapi délelőttön a szombathelyi üzemek dolgozói is együtt meneteltek velük. Együtt meneteltek, hogy azután együtt dolgozzanak a téglagyári gödrök helyén épülő csónakázó-tó kialakításán. A társadalmi munkások hatszázán voltak. Túlnyomó részük – szovjet katona – a többiek pedig a 17-es számú AKÖV, a REMIX Vállalat szombathelyi üzemének, a KISZÖV, A Tanácsi Építőipari, valamint a Cipész, továbbá a Sütőipari Vállalat dolgozói. Csákányt, lapátot ragadtak, hogy a délelőtt folyamán társadalmi munkával segítsék a város új nevezetességének, a csónakázó-tónak építését.

2. kép: Vízpart.

<http://www.hirlevelplusz.hu/wp-content/uploads/2014/11/1966-cs%C3%B3nak%C3%A1z%C3%B3t%C3%B3-3.jpg>

Egy a sok közül...

Munkában a földgyalu.

3. kép: Egy a sok közül – Munkában a földgyalu

A nagy területre tervezett csónakázó-tó medrének építésében egyébként rendszeresen részt vesznek a szombathelyi üzemek társadalmi munkásai. A területet már jóelőre felosztották egymás között, és nem múlik el nap, hogy önkéntes építkezők ne dolgoznának a város e pontján. Vasárnap délelőtt kilenctől, délután egy óráig hatszáz társadalmi munkás, mintegy 25-30 ezer forint értékű munkát végzett.”

1964. augusztus, Jöhet a víz!

„Befejeződött a csónakázó tó építése Szombathelyen.

A Vízügyi Igazgatóság tervező csoportja Csetneki István főmérnök vezetésével tavaly készítette el a csónakázó tó építésének kivitelezési tervét. A terv szerint két részben építik ki Szombathelyen a csónakázó tavat, és egyelőre az első rész munkálatait mintegy egymillió kétszázezer forint költséggel tegnapelőtt befejezték. A kivitelezést a Vízügyi Igazgatóság dolgozói végezték el a szombathelyi városi tanáccsal kötött szerződés alapján.

4. kép: A sziget északi vége és a híd.

<http://www.hirlevelplusz.hu/wp-content/uploads/2014/11/1966-cs%C3%B3nak%C3%A1z%C3%B3t%C3%B3-5.jpg>

Érdekességként kell megemlíteni, hogy a tanácsnak erre a munkára összesen 600 ezer forint pénzügyi fedezete volt, - és hogy a jelenlegi tó elkészülhetett – jelentős társadalmi munkára volt szükség. A Vízügyi Igazgatóság dolgozói végezték az építkezés műszaki munkáit, de társadalmi munkában is nagyrészt vállaltak. Rajtuk kívül nap mint nap Szombathely nagyobb üzemeinek dolgozói segítették a tó medrének kialakítását, környezetének rendezését. A nagyarányú építkezést még a tavasszal kezdték el és amint a fagy felengedett, megtörtént az első kapavágás. Először a tó fenekét kellett elsimítani, majd agyagos-kavicsos réteget terítettek el a nagy kiterjedésű felületen, hogy a víz leszivárgását megakadályozzák. Ezután került sor a partrész rendezésére.

5. kép: A sziget nyugati oldala.

<http://www.hirlevelplusz.hu/wp-content/uploads/2014/11/1966-cs%C3%B3nak%C3%A1z%C3%B3t%C3%B3-2.jpg>

A csónakázó tó vízzel való megtöltése az Aranypatakából történik. A Csillag vendéglőnél egy kisebb fenékduzzasztó és egy hosszabb, zárt vezeték segítségével kerül az Arany patak vize a tó medrébe. Az építkezés műszaki munkáit az előzetes tervek szerint augusztus 20-ra kellett volna befejezni, így tehát jóval a határidő előtt elkészült a csónakázótó. A tó építésével párhuzamosan az Aranypatak szabályozására is sor kerül. Erre a munkára ebben az évben eddig

egymillió nyolcszázezer forintot fordítottak és jelenleg – a géppel végzett kotró munkák befejeztével – tovább folyik a patakmeder szabályozása. A Vízügyi Igazgatóság dolgozói az Aranypatak medrének burkolásán dolgoznak, és eddig mintegy 200 méteres szakaszon végezték el ezt a munkát. A terv szerint az Aranypatak torkolatától, tehát a Perint pataktól számítva, egészen az említett Csillag vendéglőig végzik el a mederfenék burkolását. Az említett szakaszon, valószínűleg jövőre sor kerül majd a hidak átépítésére, korszerűsítésére is.”

1964. november 20. péntek

„HÍREK

TÍZ CSÓNÁK ÉRKEZETT a szombathelyi városi tanács részére. A vízijárműveket a szombathelyi csónakázó tón helyezik jövőre üzembe.”

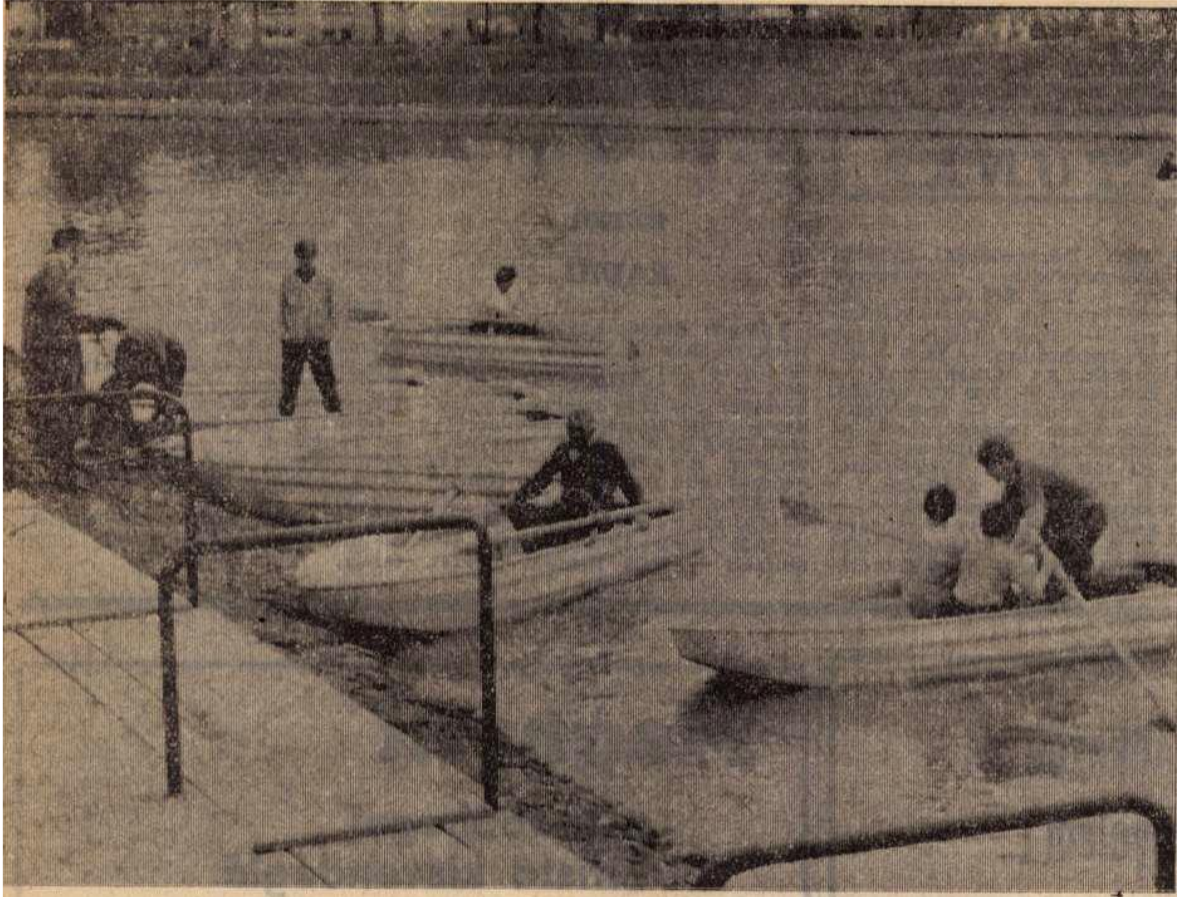
6. kép: Csónakkikötő a sziget nyugati oldalán.

<http://www.hirlevelplusz.hu/regi-szombathely-13-csonakazo-to/>

1965. május 16. vasárnap

„HÍREK

„Tegnap megnyílt a szombathelyi csónakázótó. Átmenetileg 37 csónak szolgálja az érdeklődő közönséget. A tervek szerint naponta reggel 8-tól este 8-ig tartják nyitva és óránként 6 forintos használati díj ellenében hódolhatnak szenvedélyüknek a csónakázni vágyók.”

7. kép: Csónakázók

1966. január 13. csütörtök

„Ma nyílik a jégpálya a Csónakázó-tavon.

A téli sportok kedvelőinek egyik nagy problémája oldódik meg ma Szombathelyen: megnyílik a Csónakázó-tavon a jégpálya. Ezzel kapcsolatban Kiss József VTS-elnök elmondta, hogy naponta (tehát már ma) délután 3-tól sötétedésig lehet a tavon a rendőrségileg engedélyezett területen korcsolyázni. A későbbiek során esti villanyvilágítás is lesz, akkor 15 órától 20 óráig lehet a jégen tartózkodni.

Melegedő is lesz a tó melletti kemping épületében, ezenkívül büfé áll rendelkezésükre a korcsolyázóknak. Belépődíj naponta 1 forint, de előnyösebb egy hónapra bérletet váltani, mert annak ára mindössze 5 forint.

A városligeti sporttelep tenispályáin is rövidesen korcsolyázásra alkalmas lesz a felöntött terület.”

1967. augusztus 16. szerda

„Kajak tanfolyam

A Szombathelyi Városi TS Vízisportok Szakszövetsége és a Szombathelyi SE Elnöksége kajak tanfolyamot indít. A tanfolyamra minden 7. évet betöltött fiú és lány jelentkezhet. Foglalkozások a Csónakázó tavon lesznek hetente három alkalommal délután 5 órától.

8. kép: Kajakosok a csónakkikötőnél.

A legtehetségesebb fiatalok közül választják ki azokat, akik majd a Szombathelyi SE-nél megalakítandó kajak szakosztály versenyzői lesznek. A tanfolyam első foglalkozása 21-én, hétfőn délután 5 órakor lesz. Jelentkezni a Városi TS-nél lehet írásban, személyesen vagy telefonon, 10-82.”

1968. június 12. szerda

„Kinek van elsőbbsége a csónakázótón?”

... A Városgazdálkodási Hivatal, amely két hónapja lett a tó gazdája, azon az állásponton van, hogy a csónakázóknak kell elsőbbséget élvezniük, vagyis nappal nem helyénvaló a horgászás. A vállalatnak ez „üzleti” érdeke is egyben, de ami ennél még fontosabb: a csónakázást kedvelők érdeke kívánja meg, hogy csak az esti és korareggeli órákban szabadjon horgászni a tavon...

9. kép: Horgászok a keleti partoldalon.

A megállapodásnak van egy pontja, ugyanis, amely arra kötelezte a horgászegyesületet, hogy olyan halakat kell telepítenie a tóba, amelyek megeszik a hinárt. Csakhogy nem ették meg! Vegyszerezni pedig nem lehet, éppen a halak miatt. Ezért indokolt az a kívánság: nappal csak csónakázni lehessen a tón. Ennek megvalósulása esetén össze lehet egyeztetni a csónakázók és horgászok közös tóhasználatát. amely pillanatnyilag rendezetlen.”

10. kép: Csónakázók a sziget és a nyugati partoldal között 1966-ban.

<http://www.hirlevelplusz.hu/wp-content/uploads/2014/11/1966-cs%C3%B3nak%C3%A1z%C3%B3t%C3%B3-1.jpg>

1968. június 25. kedd

„Vízikasza a csónakázótavon.

Sok bosszúságot okoz a szombathelyi csónakázó vadevezőseinek a dúsán termő hínárállomány. Masszívabb evezők, vagy ügyesebb lapátforgatók előteremtése helyett a Városgazdálkodási Hivatal – váratlan harmadikként – egy vízikasztát vásárol. Az egyedülálló szerszám 90 méteres mélységben képes a hínár vágására. Két, egymásra merőlegesen álló „kaszáját” a csónakmotor hajtja. Ezek szerint a csónakázótó hínárja felett megkondult a vészharang! Ugyanakkor a géppel kímélik a halállományt is.”

1968.

„Heckenast János: Szombathely zöldövezeti terv

...1963 tavaszán a megáradt Arany patak vizét a készülő csónakázótó medrébe kellett vezetni, de szeptember második felében már ismét folytatni lehetett a munkát. A tó tervei is ebben az évben készültek el Csetneki Istvánnak, a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság tervezőcsoportja főmérnökének munkájaként, dr. Nagy László erdőmérnök pedig a szombathelyi 480 hektáros parkerdő kivitelezési terveit készítette el.

1964-től a *Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság* a csónakázótó építéséhez nagy teljesítményű földmunkagépeket bocsátott rendelkezésre. A 23 holdas tóból az év folyamán 12 holdas csónakázásra alkalmas részt adtak át, melynek 1 200 000 forintos létesítési költségeinek felét társadalmi munka biztosította. A csónakázótó építésével egyidejűleg új mederbe kellett terelni az Arany patakot, hogy a tó vízellátását biztosítani tudják. A közvetlen bevezetést egy kisebb méretű fenékduzzasztó és egy hosszabb zárt vezeték megépítésével oldották meg. 1965-ben a 37 csónakkal használatba vett csónakázótó bővítési munkálatai tovább folytak, partjának északi részén pedig felépült a tóvendéglő és az északkeleti részen a camping. (A tóvendéglő tervezői Nigó József és Péter Lajos, a camping Mátis Lajos tervei szerint készült.) (Vasi Szemle 1968. 3. szám. 341. oldal.)”

11. kép: Tóvendéglő, háttérben az alig beépített oladi domb.

<http://www.hirlevelplusz.hu/wp-content/uploads/2014/11/1966-cs%C3%B3nak%C3%A1z%C3%B3t%C3%B3-4.jpg>

1969. május 14. szerda

„Hideg zuhany!”

A meleg idő beköszöntével különösen a strandokon, a nyilvános szabadtéri szórakozóhelyeken néhányan kirívóan viselkednek, mások nyugalmát, pihenését háborgatva.

A szombathelyi termálfürdőben hosszú hajú és rövid hajú fiatal emberek lökdösődnek, lefröcskölnek, zavarják a fürdőzőket. A felügyeletet gyakorló kabinosnő szinte szünet nélkül fegyelmez, de kevés eredménnyel. A kemény szó hallatára néhány percig csendesebb a környezet, de aztán minden kezdődik előlről, mintha csak a virgonckodó gyerekek és a fiatalok lennének a fürdőben.

Hasonló jelenségek tapasztalhatók a csónakázótavon. Újabb divat az, hogy fiatal emberek fürdőruhában váltanak csónakot, aztán azon versenyeznek, hogy az evezővel ki tudja jobban lefröcskölni a másikat, miközben alapos zuhanyt kapnak a közelben csendesen csónakázó, utcai vagy éppen ünnepi ruhában levő felnőttek is. Mások felhevülten, meggondolatlanul beugranak a csónakból a vízbe, nem gondolva arra, hogy tavaly már halálos áldozatot is követelt a tó. Azután a csónakot árván hagyják és a víz alatt úszva kellemetlenkednek a békésen csónakázók környezetében. Akadnak olyanok is, akik azon versenyeznek, hogy ki tud jobban nekiütközni a híd beton lábainak. Ettől persze az oszlopok letöredeznek, meg az alumínium csónak is behorpad, de ezért már nem vonja felelősségre őket senki. A fő az, hogy a csónakázási díjat kifizették.

Ezek a virtuskodások egy bizonyos határon túl már nemcsak a jóízűbe, a társadalmi együttélés szabályaiba ütköznek, hanem egyenesen életveszélyesek. Most még a nyár elején vagyunk. Jó lenne időben felfigyelni ezekre a jelenségekre és megfékezni a társadalmi együttélés szabályait semmibe vevő vagy éppen életveszélyesen virtuskodó fiatalokat.

Hogy stílusosak legyünk: nagyon hasznos lenne a heveskedőknek valami hideg zuhany... (Farkas L.)”

1970. december 30. szerda

„Majd ha fagy...” Ismét korcsolyapálya nélkül sok ezer fiatal.

12. kép: Korcsolyázó fiatalok a tavon.

Az idei télre is csak ez „jutott” a fiataloknak a korcsolyapálya helyett, a csónakázó tó jegén. Szórakozás mellett - egy kis életveszély...

...EGYETLEN GONDOLAT kavargott bennem tegnap délelőtt, amikor kétórás sétát tettem a tófürdő, a csónakázótó és az oladi dombok környékén. Ki kell mondanom, ha választ egyelőre nem is tud senki adni kérdéseimre:

- Ki lesz a felelős azért, ha a szombathelyi csónakázótó jegén téli szünetüket töltő, a téli sportot szerető gyerekek közül valaki - a víz áldozata lesz?

– **Miért nincs az idén se Szombathelyen jégpálya?** Ahol a téli sportot kedvelő fiatalok kulturált körülmények között, felnőttek felügyelete mellett hódolhatnak a korcsolyázás örömeinek?...

TAVALY – karácsony és szilveszter között – lapunkban felvetettük – és főleg kifogásoltuk, hogy Szombathelyen nincsen az igényeknek megfelelő korcsolyapálya. Akkor – az illetékesek részéről – elhangzott egy olyan nyilatkozat, hogy az 1970/71-es évben már nem lesznek ilyen problémák, amelyek az ifjúság téli sport iránti érdeklődését - magyarul a korcsolyázást – akadályozzák...

Most ismét itt a téli szünidő az iskolában, s a fiatalság ismét nem találja a helyét, mert nincsen korcsolyapálya... Ismét... (Gáspár Dezső).”

1971. május 20. szerda

„Kiszedik a hínárt és közösen szórakoznak a tavon a csónakázók és a horgászok

Évek óta vitatott probléma Szombathelyen a csónakázótó használata. A városi pártbizottság kezdeményezésére a városi tanács és a Magyar Országos Horgász Szövetség Rábavidéki Intézőbizottságának vezetői összehangolták az érdekeket, megteremtették a két szórakozás: a csónakázás és a horgászat együttes lehetőségeit.

A megállapodás értelmében **a csónakázási szezon idején (tavasztól őszig) a szigeten horgászás nem lesz. A csónakázók tehát itt megközelíthetik a partot is.**

Ugyanakkor a tó külső peremén a csónakázás idejére is engedélyezik a horgászatot. Ezzel kapcsolatban kéri a csónakázókat, hogy a külső partot lehetőleg ne közelítsék meg, hogy a horgászokat szórakozásukban kevésbé zavarják.

A csónakázók és a horgászok közös „ellensége” a hinár. Ennek a kiszedésére is összefogtak. Május 22-én, szombaton reggel 7 órától és május 23-án, vasárnap reggel 7 órától hináritási akciót szerveznek. A városgazdálkodási üzem csónakokat, gereblyéket és más szerszámokat bocsát az önkéntes társadalmi munkások rendelkezésére.

A horgászok vállalták, hogy kiszedik a vízi növényzetet. Sok csónakázni szándékozó fiatal is részt vesz ebben a munkában.

Nagy segítséget nyújtanak az MHSZ aktivistái is, akik különösen a csónakázótó Claudius Szálló felőli részén tisztítják meg a vizet a hínártól, hogy az idei nagy hajómodellező versenyeket zavartalanul lebonyolíthassák.

A városgazdálkodási üzem motorcsónakot is beszerzett, hogy a fegyelmezetlenkedő, vízbe ugráló csónakázó fiatalokat jobban ellenőrizhesse. Ugyanakkor megszigorítják a horgászok ellenőrzését is, hogy a surlódásokat teljesen kiküszöböljék.

A horgászegyesületek egyébként már 3-5 évre kitiltottak mintegy féltucat olyan horgászt, aki a tóra vonatkozó szabályokat megszegte.

A megyeszékhely, valamint a horgászegyesületek vezetőinek az a célja, hogy a csónakázótó és környéke továbbra is megőrizze szépségét és vonzó erejét, valamint széleskörűen elégítse ki a kulturáltan szórakozni szándékozó csónakázók és horgászok igényeit. (F. L.)”

1986. február 10. hétfő

„Leeresztik a szombathelyi Csónakázótó vizét

Megöregedett a tó.

Hogyan öregszik egy tó? Ugyanúgy, mint az élőlények. Elveszíti fiatalos frissességét, szépségét, s már nem képes arra, mint fiatal korában.

A kétféle öregség között van egy óriási különbség. A tó vénülése visszafordítható.

A 24. órában

Ki gondolt húsz éve arra, hogy a nagy társadalmi összefogással létrehozott szombathelyi Csónakázótó – ha nem avatkozunk gyorsan közbe – talán még az évszázad vége előtt „elpusztul”? Teljesen eliszaposodik, algásodik, nem élnek meg benne a halak.

...Riasztó jelet adott a tó egy nemrég volt nyáron: oxigénhiány miatt pusztulni kezdtek a halak. A nagyobb bajt akkor oltatlan mész vízbe szórásával sikerült megakadályozni. A Csónakázótóban azonban továbbra is kevés az oxigén. A növekvő iszapréteg is kiszorít néhány ezer köbméter vizet, de különösen veszélyes az algásodás. Főképpen a kék algák elszaporodása. Ezek ugyanis - ha nem süt a nap – sok oxigént vonnak el a víztől. A tóban rothadó egyéb növényzet, más szerves anyag bomlása is az oxigén csökkenésével jár.

Honnét jön a tóra a baj? Az Aranypatakából. Főleg onnan. (A lopott kerékpárokat és ezernyiféle hulladékot felelőtlenül vízbe szórókról ne is essék szó...)

Az Aranypatak szorgalmasan „szállítja” a tóba az iszapot, vele sok szerves anyagot is hoz. Jó táptalajt! A Csónakázótó pangó víz, mert csak a Tófürdőn át lehet leeresztetni. Ez a megoldás csekély vízcserét tett lehetővé, a Csónakázótó öblítéséről ezen át mindeddig szó sem lehetett...

Három a tó...

Ki kell kotorni a tavat.

Néhány tonna iszap eltávolítása a mai technikával nem jelenthet leküzdhetetlen akadályt. Csak... csak ne feledjük, hogy a tó szépen kiépített, sokak által látogatott üdülőterületen van. Vízében legalább kétszáz mázsa hal él, köztük igen érzékeny fajták. Jó emlékeztetni arra is, hogy három, egymással összefüggő tóról van szó: a Csónakázótó felső (kicsi) és alsó (nagy) vizéről, valamint a Tófürdőről, amely a nagyobb tóból kapja a fürdővizet, télen pedig a jéghez szükségeset...

Az első feladat a Csónakázótó vizének leeresztése, a Tófürdő kikerülésével. Ehhez még az idén kiépítenek egy, a mélyben húzódó vezeték a tó déli csücskétől a Perintig. Mivel a felső, kisebb tó szintje magasabb. először annak a vizét célszerű leeresztetni. Ebben a tóban – noha jóval kisebb, mint a másik – legalább annyi iszap van, mint a nagyban, hiszen a kis tó az „ülepítő”. Ebbe ömlik először az Aranypatak vize. Innen a halakat át kell telepíteni egy időre a nagyobbikba. Majd amikor az iszap megszikkadt, összetolták, elszállították, újból fel lehet tölteni a kisebbet, s ismét betelepíteni a halakat...

A legszebb környezet

Elsőként még az idén ősszel a Csónakázótóvizet kiürítő, föld alatti csővezeték készül el. Ez a későbbiekben is lehetővé teszi a tó vizének gyakori cseréjét, „öblítését”, az iszaposodás, a rothadás megakadályozását. Azon már hiábavaló meditálni, hogyha annak idején a jelenlegi összeg töredékéért megépült volna ez a vezeték, milyen állapotban lenne most a város tava.

Szombathely legszebb része ez a környék. Üdítő sétahely is, lokálpatriotizmusunknak is lehetne akár a táplálója. Aki a helyén a hajdan állt téglagyári romokat, gödröket látta még, az becsüli igazán az értékét, létét. S azokat az ezreket, akik létrehozták. De ma már azt is tudjuk, ami húsz éve még nem volt oly nyilvánvaló mint ma: a természet megváltoztatható, „lokális természet” készítő embernek sok-sok évre előre kellene tekintenie. (K.T.)”

1988. június 2. csütörtök

„A tavat féltik, vagy a vasembereket?”

... Évek óta – szükségmegoldásként – a Tófürdőben rendezték meg az 1500 méteres úszást, nem a legideálisabb körülmények között. Most kapóra jött a szombathelyi Csónakázótó felújítása, amely remek helyszíne lehet a népszerű versenynek. Ez év elején a városi tanács illetékesei szóbeli engedélyt adtak a tó használatára. Egy kikötésük volt: a Köjál is járuljon hozzá... Három héttel a Vasi vasember kezdete előtt, május végén már minden a helyén állt. A Köjál is engedélyezte az úszást...

...*Elek Tibor*, a városi tanács általános elnökhelyettese kész tények elé állít.

- Pénteken a városi tanács ülése nem szavazta meg, hogy a Csónakázótóban történjen az úzás. Ez testületi döntés, nincs mit tenni ellene.

- Milyen indokkal utasította el a tanácsülés?
- A mentőállomás főorvosa szerint nincsenek felkészülve a verseny biztonságos lebonyolítására.
- Ez az összes érv...?
- Értse meg, az öt évre választott 60 tagú testület nem szavazta meg, nem járult hozzá. Szervezzék meg úgy, hogy elférjenek a Tófürdőben. Érvként még elhangzott, hogy amit mindig tiltunk, a tóban fürdést, azt kivételként se lehessen, egyetlen egyszer sem. Ez Csónakázótó, s nem más a funkciója...

Dr. Birosz Béla, a mentőállomás főorvosa fönntartja a tanácsülésen hangoztatott véleményét.

- Igen, fönntartom, mert úgy érzem, a mentés igen nehezen menne. A Csónakázótó, jellegénél fogva egy halastó, nem pedig fürdőzésre kialakított hely. Nem azt mondom, hogy nem alkalmas az úzásra, de hogy pont a Vasi Vasemberen szenteljük fel a tavat...

Az 1500 méter úszás pedig igen megterheli a szervezetet, könnyen baj történhet. Megfelelően előkészítve a jövőben semmi akadálya, hogy ott ússzanak is. Lehet, hogy az idős ember konzervativizmusa mondatja velem, de jobb az óvatosság...

A rendezők nem tehetnek mást átvonulnak az egész mezőnyel a Tófürdő medencéjébe. Újra kell tervezni a versenyközpontot is, hiszen máshogy alakulnak ott is az útvonalak. Mindezt két héttel a verseny előtt... Azt nem lehet tudni, hogyan birkóznak meg a komoly feladattal, az biztos, az országos bajnokság színvonalának nem tesz jót a változtatás. S hogy mi kerül majd a tévé kamerája elé...? A Tófürdő madártávlati képe, melyben, mint a heringek kapálózik sok ember.

13. kép: Vasi Vasember rajtjára készülve.

Szentségtörés – hallom Fürstinger Ottó (a horgászok vasi intézőbizottságának titkára, megj. PT.) szavait. Szentségtörés, mint ahogy annak számít sok minden, ami eltér a gyakorlattól, a megszokottól, ami újszerű. Rendkívül megtisztelő a triatlon barátai, a sportág kedvelői számára, hogy a szombathelyi városi tanácsülés is foglalkozik velük, bár valószínűleg fontosabb kérdések is akadnak a város életében. Megható, hogy ennyire féltik a jól felkészült sportembereket, vasembereket egészségét. Egy egész testület foglalt állást. Nem úgy mint Párizsban és Bécsben, ahol a főpolgármester egymaga döntött úgy, hogy megtörténhet.

Mármint a szentségtörés. A többezres mezőny úszhatott a Szajnában, illetve a Dunában. Baj nélkül. Mert a Vasi vasember résztvevői sem egyszerű fürdőzők. (Koczka Tibor)”

2003. április 12. szombat

„Kinyitott a Csónakázótó

A szombathelyi Csónakázótó mától ismét várja a nagyközönséget.

Tatai Pétertől, a városgazdálkodási kft. szolgáltatási részlegének vezetőjétől megtudtuk, a Csónakázótó várhatóan szeptember végéig tart nyitva. Mindennap délután egy órától este 7 óráig szállhatnak csónakba, vízibiciklibe a látogatók.

A tó környékén, a vízi alkalmatosságokon és a csónakházon a szükséges felújításokat a téli szünetben elvégezték. A Csónakázótó húsz háromszemélyes, négy kétszemélyes csónakkal, valamint kilenc vízibiciklivel várja a vendégeket. (tg)”

2011. február 17.

„Vizes élmények a tónál

Romantika a víztükör mellett, sportolás a zöld környezetben.

A városrész legkedveltebb pontja a Csónakázótó. Ha sikere lesz a rehabilitációra vonatkozó pályázat, hamarosan megújul.

A Csónakázótóavat 1961 nyarán kezdték el kialakítani az Aranypatak táplálásával, és a helyiek már 1965-től igénybe is vehették mind a horgásztavat és a Csónakázótóavat. 1967-ben a megye arborétumaiból fákat telepítettek a tó környékére, így az évek alatt a Csónakázótó és a környezete a város legszebb, legkellemesebb részévé vált, mindazonáltal a horgászto kiváló horgászási lehetőséget biztosít. A csónakázótóra az 1964-ben épített 52 méter hosszúságú hidat 2008-ban felújították, ugyanis a híd korlátja már az eltelt évek folyamán megöregedett. Kapott egy új kovácsoltvas korlátot és kandeláberes világítást is, így éjszaka hangulatos fények alatt lehet sétálgatva romantikázni.

Fotó: Horváth Csaba

14. kép: Barátkozás a vízi állatokkal.

Nemrég grandiózus tervek készültek a rekreációs övezetnek, a Csónakázótó környékének fejlesztésére. Közel egymilliárd forintból újulhatna meg egy pályázat segítségével. A tervek szerint kivilágított, új út épülne, a sziget és az Árpád utcai tópart között gyalogoshíd épülne, s új csónakkölcsonzó is várná a kikapcsolódni vágyókat.

Pap Hunor, a Savaria Városfejlesztési Kft. vezetője elmondta, hogy tavaly beadták a Csónakázótó rehabilitációjára vonatkozó pályázatukat és a terveket az IVS II programba, ám a kormány a városrehabilitációs pályázatokat felfüggesztette. Hozzátette: úgy tűnik, hogy ismét lesz mód pályázni, de át kell dolgozni a terveket. Az új pályázatban 30 százalékban vállalni kell a szociális városrehabilitációt is. Ezért lehet, hogy lesznek olyan elemek, amelyek kimaradnak a pályázatból. (bb)”

2012. július 12. hétfő **Sárkányhajók a tavon**

„Egy kétezzer éves sportág – egy kétezzer éves városban: éppen ideje volt, hogy a nálunk is egyre népszerűbb sárkányhajózás fölüsse fejét a Csónakázótónál.

15. kép: Beszállás a sárkányhajóba.

Szombaton megrendezték az I. Szombathelyi Sárkányhajó Vágtát: tíz csapat közül a nagykanizsai DR. Padló nyert. Aki még nem tudná: a sárkányhajó 12,5 méter hosszú, kenu típusú csónak, az eleje sárkányfejben, a hátsó része sárkányfarokban végződik. A csónakban 2 sorban összesen 20 evezős foglal helyet, hátul navigátor áll, a hajóorrban a dobos veri a ritmust. A sárkányhajózás tudománya Dél-Kínából származik, de a sportág ma már világszerte egyre népszerűbb, 1995 óta van például sárkányhajó-világbajnokság is. Az Európai Sárkányhajó Szövetség 1990 óta működik, a magyar szövetséget természetesen ott tudhatja a tagjai között. Nálunk egyebek között Budapesten, Győrben van már kultúrája a sárkányhajózásnak. Nem csoda hát, hogy a legelső szombathelyi sárkányhajó vágóra a helyi csapatok mellett egy győri és egy nagykanizsai legénység is benevezett. A helyszínre érve azonnal konstatálhatjuk, hogy a Csónakázótó és környéke elsőrangú helyszín: a praktikum és az esztétikum szempontjából egyaránt. A környezet gyönyörű, a tó szigetének árnyas fáin pedig megvédenek a kánikulától. A szigeten van a főhadiszállás, itt teszik vízre a hajókat. Van büfé, de van ingyen vasi víz is: a Vasivíztől.

16. kép: Sárkányhajó verseny.

A Savaria Turizmus Nonprofit Kft. nem titkoltan a turizmus fellendülését várja a sárkányhajózás meghonosodásától: jövőre több napig tart majd a versengés. (öl)”

2013. június 12. szerda

„Csónakázótó körüli álmok

FEJLESZTÉS A tervek szerint új híd, horgásztég, sétaút és futópálya is épül, továbbá a szigeten fedett, teraszos és füves rendezvényteret is kialakítanak.

Nagyszabású tervek születtek arra vonatkozóan, hogyan szépülne meg a Csónakázótó és környéke. A tó körül sétautat és futópályát alakítanak ki, lenne horgász- és napozóstég is. A szigeten rendezvényter jönne létre.

17. kép: Fiatalok a parton.

Új híd, rendezvényter, horgászstégek és futópálya is épül a Csónakázótó körül: ezek a tervek szerepelnek Az új városliget című pályázatban. A régió megyei jogú városainak funkcióbővítő, városrehabilitációs projektjeit támogató felhívás még februárban jelent meg. Ennek alapvető célja a városi területek olyan integrált megújítása, amely hozzájárul a város gazdasági és társadalmi aktivitásának fokozódásához. A vissza nem térítendő támogatás 500-750 millió forint lehet. A projekt a Szombathely Integrált Városfejlesztési Stratégiájának harmadik ütemeként valósulhat meg legfeljebb 24 hónap alatt, legkésőbb 2015. június 30-áig.

A tervek sokrétűek, csak néhány fontosabbat emeltünk ki közülük: egyebek között például csónakkikötőt létesítenének és vízi eszközöket is beszereznének. Mindezt úgy képzelik el, hogy a csónakkölcsonzó új helyen, a kemping bejáratával szemben lenne, ott, ahol frekvenciáltabb helyszínen a parkolás lehetősége is biztosított. A partfalhoz illeszkedő körülbelül 100 négyzetméteres épület mólóval várná a csónakázás szerelmeseit. A projekt részeként rendezhetik végre a tó környezetét is. A Csónakázótó körüli sétaút és futópálya kialakítása, felújítása képezi a tó körüli átalakítás alapját. Ehhez kapcsolódik a közvilágítás, az ívökút kiépítése, a régi lejáratok felújítása és újak kiépítése, valamint az akadálymentesítést szolgáló rámpa kialakítása. Mindezen túl vízi látványelemeket is terveznek. Megfelelő helyeken horgász- és napozóstegeket alakítanak ki. A két tó közötti áteresztés építése is szükséges lenne,

ez az intenzívebb vízcserét biztosítaná, illetve jobb működtetés mellett esztétikusabb megjelenést is biztosítana.

Az egyik leglátványosabb beruházás során a sziget közepén kialakítanának egy rendezvényteret, amely különböző kulturális, művészeti események színhelye lehet majd a megszépült, egyedi környezetben. Emiatt viszont a jelenlegi csónakkikötőt elbontják, a sziget Árpád utca felőli oldalán megépül egy körülbelül 800 négyzetméteres terasz, s kialakítanak a másik részen egy egybefüggő füves felületet. Kiépül a szigeten a közvilágítás, továbbá létrejön egy aszfalozott út és térkő burkolatú parkoló is. Az akadálymentesítés fontos részeként pedig szükség lesz majd egy kis híd megépítésére is. (Bajdó Bettina)”

2013. december 12.

„Megújul a Csónakázó-tó

Az első napirendi pont a pályázati támogatásokkal megvalósuló fejlesztések állásáról szól. Beszámolót hallgathattak meg a képviselők. Lazáry Viktor alpolgármester (Fidesz) elmondta: jövő év elején elkezdődik a Csónakázó-tó környékének felújítása, és az év végére be is fejeződik. Németh Kálmán (MSZP-SZTKE) szerint képlékeny a terv mivel 50 millióval többbe kerül, mint amennyibe először tervezték. Aztán az előterjesztés több hibájára hívja fel a figyelmet, főként pénzügyi dolgokra.”

2013. december 14.

„Hatalmas fejlesztések

Szombathely – Látványterveket mutattak be, projektekről számoltak be a legutóbbi közgyűlésen csütörtökön.

A csütörtöki szombathelyi közgyűlés egy beszámolóval kezdődött, amely a városban folyó, pályázati forrásokból megvalósuló fejlesztések állásáról mutatott egy aktuális képet. Például a Csónakázó-tó és környékének fejlesztéséről, az Agora – Művelődési és Sportház rekonstrukciójáról vagy az Óperint utca és környékének felújításáról. Egy pályázat keretében valósul meg az Agora – Művelődési és Sportház rekonstrukciója és területi közösségi közművelődési központtá fejlesztése...

A Csónakázó-tó és környékét is fejlesztik

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában közösségfejlesztő akciók is vannak, idegennyelv-
oktatást, a Savaria Rehab Team pedig közfoglalkoztatási lehetőségeket dolgoz ki számukra. Az
Integrált Városfejlesztési Stratégiában megnevezett fejlesztendő akcióterületek III. ütemeként
valósul meg az Új Városliget építése Szombathelyen című, a Csónakázó-tó és környezete
fejlesztését célzó projekt is. A projekt megvalósítása érdekében a város önkormányzata
októberben több mint 720 millió forint támogatásban részesült, a támogatási szerződés
aláírására is sor került.

A projekt összköltsége egyébként, majdnem 750 millió forint. Tavasszal már kezdődnek is a
munkálatok, a város jelentős területét felújítják. A városvezetés célja, hogy a Haladás-pálya, az
uszoda, az emlékmű, a Csónakázó-tó, az oladi Sportliget és a skanzen által határolt területet
sport- és rekreációs központtá fejlessze. Eszerint a Csónakázó-tavon több különböző zóna
alakulna ki. A Tófürdő felőli oldalon lenne a fiatalok zónája, a Kenderesi úti parkolónál ató
fogadótere, a Claudius Szálloda felől az időskorúak zónája petanque-pályával, az Árpád út felől
és a kis tavon a horgászok zónája, az áteresztésnél a kisgyermekek játszórésze, a Tóvendéglő
oldalán pedig a sportversenyek indító zónája.

A beruházás keretében olyan talajt kap a tó körüli futópálya, amely a gyalogosoknak, a
kismamáknak és a futóknak egyaránt megfelel. Ezenkívül a Csónakázótó és a kis tó körül egy
sétálóutat alakítanak ki, így a teljes területet be lehet majd barangolni. Az út mellé rengeteg
padot helyeznek ki, de lesz egy part menti lelátó is. A fejlesztésnek köszönhetően a horgászok
és a futók sem zavarják már egymást. A horgászstégek az Árpád utca felőli oldalra kerülnek át,
a tervezésnél pedig egyeztettek a horgász szakmai szervezetekkel a horgászhelyek mennyiségét
illetően. Az áteresz mellett a gyerekek területét alakítják ki, egy vizes elemeket tartalmazó
játszóteret építenek. A tavon pedig két kilátóhely is lesz, és kapuszerű szökőkút. Megoldják a
jobb közvilágítást is a tó körül. Ami a szigetet érinti, ezt szeretnék közösségi térré alakítani. A
projekt keretében lenne egy több száz főt befogadó nézőtér, büfé, vizesblokk. A víz feletti kilátó
megközelítésére, ami a sziget „csúcspontjához” vezet, elkészül egy időskorúak és
mozgáskorlátozottak által is használható lombkoronaösvény. Átalakítanak a szigetre vezető
hidat is.”

2014. március 19. szerda

„Már épül a fitnesspark

18. kép: A Csónakázótó és a Bartók Béla körút közötti területen épül a fitnesspark.
Mulik László (a gépen) és Szabó István munka közben.

A Savaria Turizmus Nonprofit Kft. TDM pályázaton nyert pénzt egy kültéri fitnesspark létesítésére. Az 50 millió forintos projekt több más turisztikai fejlesztést is tartalmaz, egyebek között a Sárkányhajó fesztivált, oktatást, képzést, elégedettségi mérést és a már épülő szabadtéri fitnesspark költségeit. A park összköltsége – eszközbeszerzéssel, telepítéssel, tereprendezéssel és parkosítással együtt – mintegy 14 millió forint. A munkálatokat március 10-én kezdte el a kivitelező, és várhatóan - ha az időjárás is megfelelő lesz – március végére el is készül vele. A 12 fitnesseszközből álló park innovatív, szórakoztató és aktív kikapcsolódást nyújt, korszerű elemekből áll, és az EU-s szabványoknak is megfelel...

...Az eszközöket úgy telepítik, hogy felnőttek és gyermekek, valamint a mozgássérültek is tudják azokat használni, megteremtve ezzel az esélyegyenlőséget is.” (fe)

2014. április 2. szerda

„Átadták a fitnessparkot

SZABADIDŐ Hatos Gábor birkózó próbálta ki először az eszközöket.

„Már az ünnepség kezdete előtt rengetegen kipróbálták a Csónakázótó partján megépült új, kültéri fitneszparkot. Mint arról már korábban beszámoltunk, a város az Aktívan Szombathelyen című TDM (Turisztikai Desztináció Menedzsment) pályázattal nyert, összesen 42 millió forintot, amelyhez 8 millió forintot önkormányzati önerő társult. Ebből a pénzből összesen 13 millió forintból épült meg a speciális játszótér a Csónakázótó mellett. Az átadó ünnepségen Lazáry Viktor sportért felelős alpolgármester elmondta: a fitneszpark ötlete már régen megfogalmazódott. Sok minden történt azóta. A város folyamatosan fejlődik, a Csónakázótónak és környékének fejlesztésére 800 millió forint jut, 10 milliárd a Rohonci úti stadion építésére, és jelenleg elbírálás alatt van egy kétmilliárd forint értékű csomag az uszoda és környékének fejlesztésére...

Fotó: Horváth Csaba

19. kép: Fitneszpark avató.

A fitneszpark egyfajta felnőtt játszótér, amely összesen tizenkét elemből áll. Kettő eszköz a gyermekek szórakozását, három a mozgáskorlátozott, mozgássérült emberek mozgását segíti, az összes többi pedig felnőttek számára készült.

20. kép: Mozgásos program a fitneszparkban.

A fitneszpark ingyenesen látogatható, hiszen egy teljesen nyitott területen alakították ki. A többféle izomcsoport megmozgatására alkalmas eszközök vandál-biztosak (egy bizonyos fokig), s a parkot úgy építették meg, hogy később fejleszthető legyen. A Claudius Hoteltől, az uszodától és a sétányról egyaránt könnyen megközelíthető. (fe)”

2014. szeptember 23. kedd

„Szépülő zöld szív”

„Megújul a Csónakázótó környéke. Új futópálya készül, kiépítik a közvilágítást, lesz fedett rendezvénytér, egy újabb híd és parkoló is.

21. kép: A sétányon gépekkel ássák ki földkábelek helyét.

Tavaly pályázott az önkormányzat a Nyugat-dunántúli Regionális Operatív program állami és uniós forrásokra az „Új városliget építése Szombathelyen” című projekt megvalósításához, amely az Integrált Városfejlesztési Stratégia harmadik ütemét is jelenti egyben. Több mint 732 millió forint támogatást sikerült nyerni, amelyből a Csónakázótó környékét fejlesztik egyedülálló rekreációs övezetté.

A Csónakázótó Szombathely „zöld szíve”, sokan járnak ide sportolni, sétálni, feltöltődni. A felújítási program hat elemet tartalmaz. A Csónakázótó környékén rendbe hozzák a parkot és a sétautat. Épül egy új gyalogos híd az Árpád-utca felé és egy 100 négyzetméteres, fedett csónakkölcsonzó, amely egyúttal fogadó- és rendezvényterem is lesz. Akadálymentessé válik a sziget megközelítése, amit közösségi térré alakítanak, továbbá megújulnak a zöldterületek, gyalogutak. Kiegészül a közvilágítás is, több mint 50 kandalábert telepítenek. Mintegy 2200 négyzetméteren 75 új parkoló létesül az emlékmű környezetében...(szmk).

2015. március 10.

„760 millió forintos beruházás Szombathelyen

Szombathely - A beruházás megvalósulásáról kedden, a helyszínen tájékozódott Puskás Tivadar, Szombathely polgármestere és Koczka Tibor alpolgármester.

A Csónakázó-tó mellett lévő, már elkészült, Kenderesi utca új parkolóban köszöntötte Puskás Tivadar polgármester a résztvevőket. Elmondta, hogy a fejlesztés hat fő elemből áll, amelyek közül eddig három készült el teljesen. Az emlékmű alatti parkoló, a Mesevár Óvoda felújítása, a tó térségének közvilágítása, s megkezdődött az Illés Akadémia öltözőinek a bővítése, korszerűsítése.

Ezt követően bejárás résztvevő felkeresték azokat a helyszíneket, ahol még folynak a munkálatok. Az új csónakkölcsonzó épületénél a cölöpverő gép dübörgése mellett a kivitelező cég vezetője arról tájékoztatta a vezetőket, hogy a gép az új stéghez teremti meg az alapot. Ezzel párhuzamosan a nyilvános WC építésén dolgoznak, s épül az a rámpa is, amelyik azt teszi lehetővé, hogy a parkolótól a tópartra le tudjanak jutni, akadálymentesen a mozgássérültek. A szakember elmondta, hogy az épület alsó része március végére, míg az emelet várhatóan május végére készül el.

A város vezetői megtekintették azt a hidat is, amely új bejutási lehetőséget biztosít majd a szigetre, s nem csak gyalogosan, de akár mentőautó közlekedésére is alkalmas lehet. A híd szerkezetkész állapotban van, s már csak a korlátok felszerelése, a világítás van hátra, valamint a hídhöz kapcsolódó tér és parkoló kialakítása. A szigeten jelenleg zajlik a sétányok kialakítása, s az utolsó szakaszban történik majd meg a parkosítás.

– Itt nem csupán ez a városrész szépül meg, hanem úgy gondolom, Szombathely rekreációs központjaként működhet majd – fogalmazta meg Koczka Tibor alpolgármester. – Hogy ez így legyen, arra törekszünk, hogy minél több programot és sportolási lehetőséget hozzunk erre a területre.

– Június közepére valószínűleg átadhatjuk ezt az egész komplexumot – összegezte tapasztalatait Puskás Tivadar polgármester.”

2015. augusztus 5.

„Több észrevétel érkezett a kivitelezőhöz a Csónakázótó megújításával kapcsolatban

Szombathely – Finisbe ért a Csónakázótó megújítása. Érkezett a beruházással kapcsolatban észrevétel a kivitelezőhöz, az átadóig ezek alapján elvégzik a javításokat és pótlásokat.

Kamerarendszer telepítésén gondolkodnak a kihelyezett bútorzat megóvása érdekében, biciklitárolókat telepítenek és több hulladékgyűjtő lesz.

A nagy melegben kevesen időztek a Csónakázótó körül kora délután, de így is akadtak néhányan, akik a napozóágyakon vagy az árnyékban pihentek. A tó környéke és a sziget az elmúlt hetekben a város legszebb részévé, igazi rekreációs övezetté vált, ahol szívesen sétálnak az emberek.

Az uniós pályázatból megvalósuló beruházással kapcsolatban több jobbító szándékú észrevétel is érkezett a városlakók részéről, akik a hiányosságokra hívták fel a figyelmet, de plusz igények is felmerültek – hangzott el a helyszínen tartott sajtótájékoztatón. Ezek alapján elvégezték a napozóágyak javítását, visszacsavarozták, illetve cserélték a meglazult léceket. Néhány napon belül elszállítják a megrongált sakkasztalokat, hogy helyrehozzák azokat. További 12 hulladékgyűjtő edényt helyeznek el a tó körül, mert többen jelezték, hogy kevés a szemetes. A kukákat rendszeresen ürítik a Hárofit munkatársai, akik folyamatosan ügyelnek a tiszta környezetre – mondta el Hegedüs Eszter, a Szompark kertészeti és műszaki vezetője.

A régi és az új hídhoz kerékpártárolók kerülnek, ahol összesen ötven bringa számára lesz hely. Az új, Árpád utcai hídnál már megjelentek a gravírozott lakatok, ezzel kapcsolatban arra hívták fel a helyiek figyelmét, hogy ne a híd hálójára tegyék, mert az nem bírja a terhelést, ha sok lesz belőle. Tervezik egy olyan, különálló rácsozat kialakítását, ahová ezeket a lakatokat el lehet helyezni.

– Az itt sétálók biztonságának és a kihelyezett eszközök, a bútorzat védelmének, a rongálások megelőzésének érdekében tíz kamera kihelyezését tervezzük – mondta el dr. Puskás Tivadar polgármester. Megköszönte az észrevételeket, hangsúlyozva: a Csónakázótó mindenkié, az a törekvés, hogy mindenki elvárásainak megfeleljen a megszepült környék.”

<http://www.hirlevelplusz.hu/regi-szombathely-13-csonakazo-to/>

2015. augusztus 6. csütörtök

„Az utolsó simítások

Finisbe ért a Csónakázótó megújítása. Érkezett a beruházással kapcsolatban néhány észrevétel a kivitelezőhöz, az átadóig ezek alapján elvégzik a javításokat és pótlásokat.

22. kép: Hegedüs Eszter a leendő kerékpártárolók helyét mutatja.

Kamerarendszer telepítésén gondolkodnak a kihelyezett bútorzat megóvása érdekében, biciklitárolókat telepítenek és több hulladékgyűjtő lesz...(szmk).

2015. augusztus 27. csütörtök

„A városlakóké a tó

Hivatalosan is befejeződött a Csónakázó-tó környezetének megújulása: ezt ünneolték meg tegnap a helyszínen.

Szombathely önkormányzata a Nyugat-dunántúli Operatív program keretében az „Új Városliget építése Szombathelyen” című projekt megvalósulásához 732 millió forint támogatást nyert.

A projekt eredményeként megtörtént a Csónakázó-tó és környezetének rekreációs övezetté alakítása, amely így széleskörű szabadidős, rekreációs és kulturális szolgáltatást nyújt a pihenni, sportolni, vagy éppen szórakozni vágyók számára...

...A projekt leglátványosabb fejlesztései a Csónakázó tó környékén valósultak meg. Megtörtént a part menti sétány felújítása, a közvilágítás kiépítése, a régi lejáratok felújítása, az újak építése.

Akadálymentesítést szolgáló rámpát alakítottak ki. Új utcabútorokat helyeztek ki, horgász és napozó stégek létesültek. A felújított part menti sétaút hossza csaknem másfél kilométer, míg a megújított zöldterületek nagysága meghaladja a 17 ezer négyzetmétert.

23. kép: Kecskés László, Hende Csaba és Puskás Tivadar a nemzetiszínű szalaggal az IVS3 néven futó projekt záró rendezvényén

Az Árpád utca irányából gyalogos híd épült a szigetre, így az már akadálymentesen is megközelíthető. Itt rendezvényteret alakítottak és megújultak a zöldterületek, és gyalogutak.

Fotó: Unger Tamás

24. kép: Kovács Kitti Dóra egy korábbi felvételünkön: ilyen környezetben pihenhetnek a Csónakázó-tónál a szombathelyiek

A korábbtól eltérő helyen épült fel a csónakkölsöngző, amelyben egy rendezvényterem is helyet kapott. Az új csónakkölsöngző száz négyzetméternyi alapterületű mólóval kapcsolódik a vízfelülethez. Parkolókat alakítottak ki, és vizes játszóhely is létesült tó mellett. (szmk).

2016. május 4. szerda

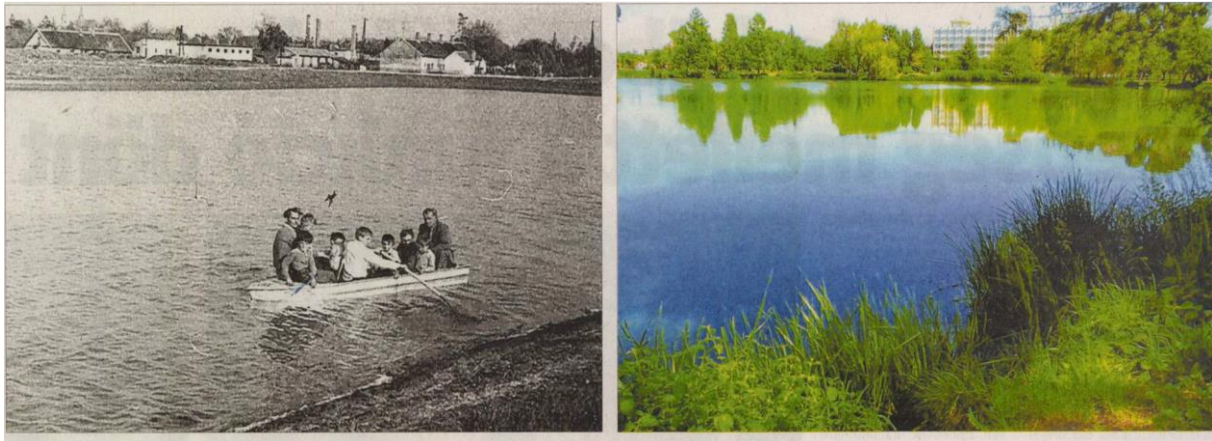
„Kajak-kenu nap az egyetemen

Szombathely (he) - Csütörtökön kajak-kenu napot rendez a Nyugat-magyarországi Egyetem Sporttudományi Intézete.

A városi rekreációs programsorozat soros állomása a kajak-kenu nap lesz, amelynek vendége Szabó Attila négyszeres világbajnok, többszörös magyar bajnok kenus, mesteredző. Neves tanítványai közé tartozik Pulai Imre és Vajda Attila olimpiai bajnok is. A rendezvény 10 órakor a szárazföldön, az egyetem aulájában egy evezős er- gométeres bajnoksággal kezdődik. A 200 méteres páros versenyre bárki nevezhet előzetesen az interneten (szoe- se.hu). A kajakozásról, kenuzásról szóló elméleti tudnivalókról 13 órától beszél Szabó Attila, 15 órától pedig gyakorlati bemutató is lesz a Csónakázó tavon, illetve bárki díjmentesen kipróbálhatja a kétféle hajót.” (he)

2017. június 20. kedd

„Amikor a téglagyár mellett csónakáztunk

25. Kép: Két kép, két korszak, egyugyanazon beállítás. Hajnal Viktorné olvasónk által beküldött, 1960-ban készült fotót hasonlítottunk össze egy napjainkban készített felvétellel.

A helyszín a Csónakázótó déli szeglete. Az archív képen jól látszanak a háttérben a Walder-féle, majd Kenderesi Téglagyár épületei és a hozzá tartozó szolgálati lakások. A kép készültékor ezt a gyárat szolgálta ki az akkor még szabadidős tevékenységre át nem alakított tó - bár a felvételen a csónakázó család nem erősíti meg ezt a tényt. A Csónakázótó, mint olyan, 1961 és 1965 között épült át a szombathelyi polgárok társadalmi összefogásával. Ezzel egy időben épült az új városi strand, a kemping és az Emlékmű is. Balra fent a székesegyház is látni lehetett innen. A mai felvétel háttérében a Hotel Claudiust fedezhetjük fel. (ka)

2018.június 28. csütörtök

„Fél évszázada született a pihenőövezet

A szombathelyiek saját üdülővárosrészt építettek példátlan társadalmi munkával.

1961 és 1965 között az egykori Walder-féle (később Kenderesi) téglagyár agyaggödrei helyén a szombathelyiek társadalmi összefogással nem alakítanak ki egy tavat. A zöldövezet központi részét jelentő Csónakázótó hamar közkedveltté vált.

26. kép: A Fedettuszoda alapozása.

1967-ben több mint ötezer fát ültettek a tó körzetébe, illetve a mesterségesen kialakított szigetre. Az idősebb növényeket a megyei arborétumokból telepítették ide. Az új mederbe terelt Arany-patak táplálta horgásztóból kapta a vizét, a két tavat mindössze egy sétánnyal választották el egymástól.

27. kép: A Csónakázótó szigetére a megye arborétumaiból telepítettek növényeket 1967-ben. Akkor még inkább parknak tűnt, mint ligetnek.

28. kép: A Tófürdő a 2002-es felújítását megelőzően egyetlen hatalmas medencéből állt. A strand megépítéséig a Haladás-stadion mögötti részen (jobbra fent) kapott helyet a Perint-parti népfürdő. (KELEMEN ATTIL attila.kelemen@vasnepe.hu)

II. A kajakozás és kenuzás története

Az inuitok (eszkimók) már legalább 2000 éve használnak kajakokat a közlekedés, a vadászat és a kereskedelem céljából. Többnyire egyszemélyes vízi alkalmatosságok, melyek 3-4 méter hosszúak, de készítettek hét méter hosszúakat is, ezek több személy szállítására is alkalmasak voltak. Mint közlekedési eszköz, a havas, jeges, fagyos éghajlat és az műutak hiányában nélkülözhetetlen volt az inuitok számára. Ezekkel az eszközökkel lehetőség volt a környezet megismerésére, felfedező utakra, kereskedelemre, vadászatra, a lakóközösségek közötti kapcsolattartásra.

29. kép: Inuit in their kayaks. ca. 1901 / N.W.T. Charles W. Mathers/Library and Archives Canada/C-005106

<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/kayak>

A kajak vázának többnyire uszadékfát (driftwood) használtak, mivel a havas környezetben kevés helyen volt fa, a bordákat fűzfa ágaiból hajlították. Az elkészült favázat rénszarvas (caribou) bőrrrel vonták.

Az evezőlapátnak a két végén laposra faragott farudat használtak. A hullámoktól való védelem miatt csupán a beülő nyílás volt nyitott, a kajak többi része zárt.

Az eszkimók másik, főként áruk szállításra használt vízi járműve az umiak volt, ennek fedele teljesen nyitott, mérete nagyobb a kajakokénál.

<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/kayak>

30. kép: Eszkimó kajak

<https://hu.pinterest.com/pin/551057704400962372/>

A kajakot az őslakos Ainu (japán kisebbség), az Aleut (alaszakai Aleut-szigetek) és az eszkimó vadászok használták Ázsia északkeleti részén, Észak-Amerikában és Grönlandon a sarkvidéki régiókban. A beülő nyílás szélein vízálló ruhadarabokat vagy állatbőröket rögzítettek, hogy megakadályozzák a víz beömlését a peremről hajótestbe.

31. kép: Eszkimó vadász.

<https://hu.pinterest.com/pin/433753007856825471/>

https://www.newworldencyclopedia.org/entry/File:Greenland_kayak_seal_hunter_2006.jpg

Az umiakot, tulajdonképpen tengeri kenek, fából és fókabőrből készítették, hossza 5,2 és 9,1 méter között változott, fedele pedig teljesen nyitott volt. Több evezős ült benne, az evezőlapátok egytollúak voltak.

A kajakhoz egy speciális bőrkabátot varrtak (tuilik), amit a kajakhoz rögzítettek annak érdekében, hogy a víz ne folyjék be a kajakba. Mivel a hideg vízbe kevés ideig lehet tartózkodni, illetve kevés eszkimó tudott úszni, borulás esetén megvédte őket. Ma már ugyanerre a célra többnyire műanyagból készült rugalmas spricdecket használnak.

32. kép: Eszkimó gyermekek a kajakban.

<https://hu.pinterest.com/pin/551057704386036177/>

[https://www.newworldencyclopedia.org/d/images/c/cf/Edward S. Curtis Collection People_035.jpg](https://www.newworldencyclopedia.org/d/images/c/cf/Edward_S._Curtis_Collection_People_035.jpg)

Az építendő kajak mérete a használó kinyújtott karjainak háromszorosa volt. A beülő nyílás szélessége a csípő szélességénél alig volt szélesebb. Hosszuk 5.2 méter, szélességük 50-56 centiméter, mélységük 45 centiméter volt.

<https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Kayak>

A grönlandi „qajaq” szó fordítása annyit jelent, hogy „vadász csónak”. Minden elérhető és felhasználható anyagot felhasználtak az építésénél, mint például az uszadékot, bálnacsontot, fokabőrt és más állatbőröket. Leolvasztott bálnazsírral tették vízállóvá őket.

33. kép: A legkorábban ismert kajak 1854-ből

<https://viharsarok.hu/wp-content/uploads/2019/01/eskimo-kajak6-1854.jpg>

A vadászathoz, horgászathoz, szállításokhoz használt kajakok szélesebbek és hosszabbak voltak azoknál, amelyekkel hosszabb távolságot tettek meg.

<https://kayakhelp.com/a-brief-history-of-kayaking/>

Kajakokkal kötötték össze a sok-sok szigetből álló szárazföldeket, erről horgásztak és vadásztak, de ugyanúgy szükség volt rá a társasági élet vagy a kereskedelem szempontjából. A fagyponthoz közeli hőmérsékletű vízben is kiválóan siklottak. A haladáshoz hosszú, keskeny, faragott evezőket használtak.

34. kép: Eszkimók kajakban, sajátos evezővel.

https://eddyline.com/wp-content/uploads/eskimo1_zf69cr.jpg

A három éves fiúkat elég korán egyensúlyozni tanították, az anyjuk ölében evező mozdulatokat tanultak. A serdülő eszkimó fiúk már komoly próbatételeken mentek keresztül, hogy felülkerekedjenek a különböző életveszélyes helyzeteken.

Az eszkimó kajakokat a helyhez, helyzethez illő teljesítmény és funkciók szempontjából tervezték, alakját, összetevőit a vadászat sikerének megfelelően optimalizálták.

<https://eddyline.com/about-us/history-of-the-kayak>

35. kép: Grönlandi kajak a Chikagoi Field Múzeumban kiállítva.

Greenland Kayak, Chicago Field Museum

<https://www.flickr.com/photos/lennyflank/15356719261>

<https://lflank.wordpress.com/2015/08/20/history-of-the-kayak/>

Andreas Mensert - [Image source](#)

36. kép: Kajakkészítés fatörzs kivájásával.

A kenukat favázra építették, vagy egyetlen fából faragták ki. A favázra épült könnyebb volt, míg a faragott kevésbé sérülékeny, de nehéz.

<https://www.outdoorrevival.com/old-ways/not-finished-history-canoe.html>

37. kép: Kajak faváz kerete.

Kayak frame, Smithsonian Museum of Natural History

<https://www.dailykos.com/stories/2015/8/20/1396427/-The-History-of-the-Kayak>

A családok és áruk szállítására umiak hajókat használtak, melyek sokkal nagyobbak voltak a gajaqnál. Inuktitut területeken (észak-kelet Kanada) az umiak „nyílt bőrös hajó”, eredete nagyjából 1.000 évre nyúlik vissza.

A qajaq a „vadász csónakját” vagy „férfi hajót” jelent, felépítésének elsőrendű célja a vadászathoz szükséges manőverezhetősége volt. A kajakokat elsősorban rénszarvas, fóka, bálna és más tengeri emlősök vadászatára fejlesztették ki.

Ezeket a hajókat Észak-Amerika inuit és aleuf népek használták, de származását egyes történétírók még régebbre eredeztetik, azokhoz a szibériai népekhez, akik a Bering-szoroson átmentek Amerikába.

Az 1800-as években Németországban és Franciaországban verseny- és rekreációs sporteszközként megjelent a kajak, majd száz éven keresztül a különböző kultúrákban gyors változáson, fejlődésen ment keresztül.

<https://oceanriver.com/kayaking-history/>

A hollandiai Pesse a legkorábban ismert kenu a történelemben, amely a tudósok szerint ie. 8040-7510 között készülhetett. Egy mezőgazdasági munkát végző ember 1955-ben lelt rá, amikor Pesse-ben a ház közelében utat építettek. Szerencsére a földműves felismerte a tárgy történelmi jelentőségét és kapcsolatba lépett a helyi múzeummal.

38. kép: Közel 10 ezer éves fatörzsből kivájt kenu.

<https://www.outdoorrevival.com/old-ways/not-finished-history-canoe.html>

39. kép: a Kajakozás és kenuzás ősi területei, Szibéria és Alaszka.

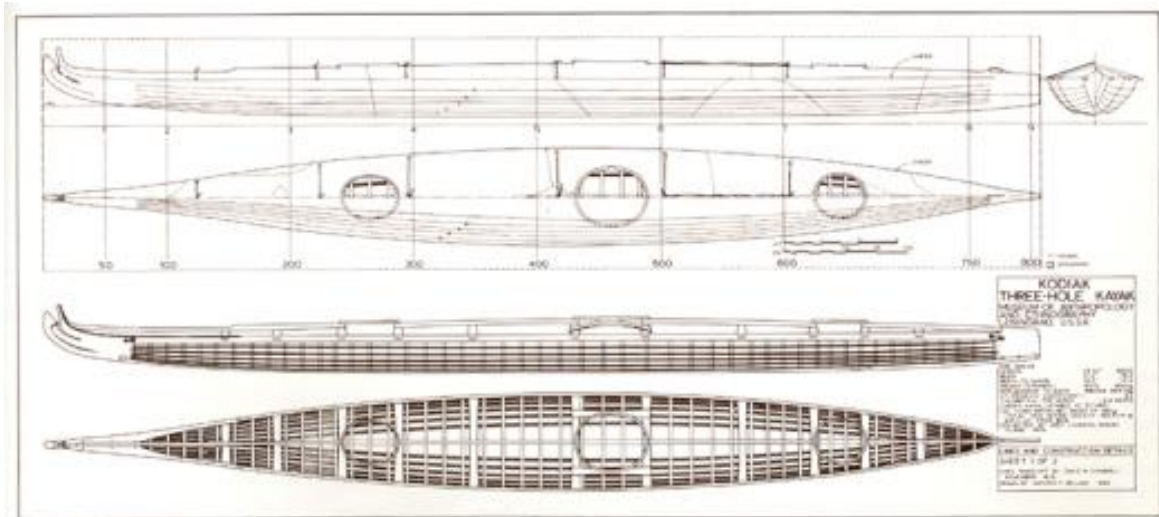
A kanada sarkvidéki és a brit-columbiai sarkvidéki kajak legalább 5.000 éves. „Tisztelgünk a sarkvidéki népeknek, az első tengeri kajak építőinek, amelyek manapság a legnépszerűbb emberi erővel hajtott vízi járművek.”

A kajak születésének szinte biztos helye Szibéria. Az Amerikába letelepedő emberek Szibériából mentek át az utolsó jégkorszakban, amikor a „Beringia” helyén jégvár vagy földszoros kötötte össze a két földrészt.

A kajak „qajaq” vagy primitívebb őse a kenu, „umiak” (női csónak) vélhetően először az Észak-Amerikai sarkvidéken 10-15 ezer évvel ezelőtt érkezett az első amerikaiakkal.

A sarkvidék keletterületein ritkán vadásztak umiakkal, elsősorban a gyermekeket, nőket, családtagokat és ingóságokat vitték a vadászterületek közötti költözködés során. A férfiak pedig kajakkal kísérték őket.

Az umiak és a qajaq egymás mellett léteztek a szállítási és a vadászterületek szolgálatában. Idővel sikerült kifejleszteni borulás után a kajakok visszafordulásának képességét.

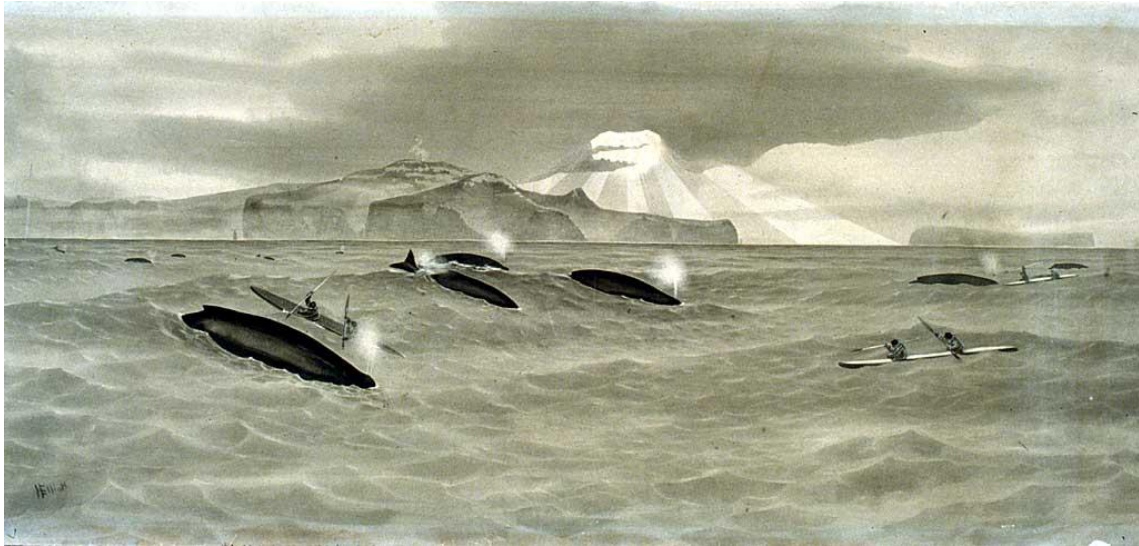
40. kép: A kajaképítés XIX. század eleji tervrajza.

Az 1900-as évek elejére a hagyományos tengeri kajak anyagában, technikailag elavult, az orosz, az európai és az amerikai telepesek új anyagokból készült hajókat alkalmaztak. Napjainkban nagyon kevés bőr kajak van használatban, a technológia ismerete gyorsan feledésbe merül. A kajakozás történetében az 1960-as évek közepétől változás kezdődött, amikor a 17 éves George Dyson, a fizikus Freeman Dyson fia Kanada észak-nyugati partjára látogatott. Alaszkai múzeumban újdonságként fedezte fel a tengeri kajakot. British-Columbiába visszatérve az ősi kajak modern anyagokból készített replikáit alumínium és nejlon felhasználásával kezdte el gyártani.

Mike Neckar, Brian Henry és Steve Schleicher mérnökök tovább fejlesztették az ötletet, és megalapították a kanadai British Columbia kompozit (üvegszál) kajak-iparágat, amely egészen a közelmúltig vezette a világot a kreativitás és a design terén, amikor két legnagyobb vállalat, a saját sikerüket az amerikai vállalatok megvásárolták.

<https://www.coastmountainexpeditions.com/kayaking-information/history-of-the-kayak/>

A legkorábbi kajakkikötőket a nyugodt vizekhez, folyókhoz, torkolatokhoz, öblökhöz telepítették. Az igazi tengeri kajakokat csak az után tudták kifejleszteni, amikor az evezős technikák, a kajak technika és gyártás elmélete fejlettebbé vált. A tengeri kajakok az eredeti vadászati és horgászati kultúrák ideális vízi járműve lett, hiszen a lopakodás képességével rendelkezett. Minden méretű zsákmányt el lehetett vele ejteni. Vadászott célpontok voltak a rénszarvasok, a tengeri vidra, a foka, a bálna és egyéb állatok.

41. kép: Bálnavadászok kajakkal.

<https://www.sea-quest-kayak.com/information-kayaking/history-sea-kayaking/>

Nem tudjuk pontosan, hogy az első kajak mikor jutott el Európába. Az Atlanti-óceánon, Grönlandon és Skóciába irányuló transzatlanti kajakos utakat azonban az 1800-as években a kalandos Inuit-evezők vezették. Az európai kézművesek és haditengerészeti építészek a kajak javítására törekedtek, de az őslakos minták meglehetősen éretnek és rendkívül fejlettnak bizonyultak.

A kajakos és hosszú távú kajaktúrák sportját 1845-ben népszerűsítették, amikor egy skót ember, John MacGregor, bemutatta a "Rob Roy" –ot. A kajak 1936-ban hivatalos olimpiai sport lett, ahol olyan eseményeket szerveztek, mint az egyéni és a tandem 1000 és 10 000 m-es síkvízi versenyek, valamint a fehérvízi és szlalomos versenyek. A kajak formatervezés az 1950-es években olyan modern anyagok megjelenésével kezdődött el, mint az üvegszál és gumírozott szövet. Ennek a "modern haladásnak" köszönhetően a tradicionális inuit kajakok megújultak. Ma a legmodernebb kajakok még mindig úgy néznek ki és nagyon hasonlítanak az ősi kajakokra, amelyeket évszázadokkal ezelőtt készítettek. Míg a hajótestek nagyon hagyományos alakúak, jelentősek a javításokban, a nyílászárókban, válaszfalakban, ülésekben és más jellemzőkben. Kiderült, hogy még a legjobb számítógépes szoftverek, a haditengerészeti mérnökök sem javíthatnak a kajak eredeti feltalálójának tudásán.

A XXI. században a kor legfejlettebb anyagaiból építik a kajakokat, kenukat. Nélkülözhetetlen az űrkitatóban és a hadiiparban használatos karbon és a kevlár, vagy például a stabilitás és súlycsökkentés érdekében végzett vákuum technológia. Az így készült hajók az acélnál is merevebbek, mégis nagyon könnyűek lesznek.

III. Kajakok, kenuk, evezők és kiegészítők

Kajakok

A kajakozás és a kajakok történetéről már e fentiekben olvashattunk. Milyenek is a ma használatos kajakok? Anyagában és alakjában sokban különbözhetnek egymástól. Lényeges, hogy milyen célra használják őket.

Régebben fából építették a kajakokat, melynek elkészítése hosszú időt vett igénybe. Ma már kevésbé használatosak, többnyire már csak hobbi és nosztalgia céljából készítenek új kajakokat fából. Nagyfokú precizitással, sok türelemmel csodás darabokat is felfedezhetünk a vízeken. A fa kevésbé szereti a nedvességet, ezért megfelelő védelemmel kell ellátni.

42. kép: Mézes Pál égerfából készített kajakja.

<http://www.balatonkajak.hupont.hu/2/mi-is-az-a-tengeri-kajak>

Üvegszál kajakok

A víznek, nedvességnek teljes mértékben ellenállnak az üvegszál, üvegszövet és különféle ragasztók felhasználásával épített kajakok. Vékony, néhány milliméter vastagságú héjzat is elég a viszonylag jó anyagstabilitás eléréséhez. Ezáltal könnyű, a fa kajakokhoz képest karbantartása egyszerűbb, kezelése kevésbé igényes. Hátránya, hogy felülete rideg, sérülékeny, a külső behatásokra (kő, fém, és egyéb vízben előforduló tárgyak) könnyen törik. Javítása viszont egyszerű, csupán a felépítésében található anyagok szakszerű hozzáadásával a sérülések

helyei, felülete csiszolás és többnyire poliészter felhordásával könnyen helyrehozható. Könnyebbek, talán olcsóbbak is, mint a polietilén társaik, persze mindez függ a márkától, típustól is. Különböző méretekben és formával a felhasználási céloknak és az ülőhelyeknek megfelelően általában 3-6 méteres hosszúság gyártják őket. Tanulóknak a rövidebb és szélesebb hajók ajánlottak, a haladók és versenyzők hosszabb és vékonyabb testű kajakokat részesítik előnyben.

43. kép: Kétszemélyes üvegszövetes túrakajak

<https://csonak-kenu.hu/blog/termek/turakajak-2-szemelyes-tk-02/>

Polietilén kajakok

Olyan vizeken, ahol erős mechanikai sérüléseknek lehet kitéve a kajak, célszerű kopásálló, rugalmasabb anyagból készült kajakot használni. Köves, sziklás part, kavicsos mederfenék kevésbé okoz sérülést a hajóban, a viszonylag kemény, de egyben rugalmas anyaga jól ellenáll a külső behatásoknak. A stabilitásuk, merülésük a súlyuknál fogva is nagyobb, mint a poliészter vagy üvegszál hajóké. A hullámmozgásoknak is jobban ellenáll. Az üvegszál és a polietilén kajakok egyaránt használatosak a folyóvízen, tavakban és a tengeren is. A hosszabb, esetleg több napos vagy hetes túrákra azonban többen választják a polietilén kajakokat, főleg azokat, amelyek nagy vízmentes rekeszekkel rendelkeznek. Ezekben elfér a sátor, a váltás ruházat, élelmiszer, tisztálkodó felszerelés, stb.

44. kép: Polietilén kajak.

https://www.northeastkayaks.co.uk/media/catalog/product/cache/13/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/e/x/expression_14_sunset.jpg

Karbon, kevlár kajakok

Jelenleg a kajaképítésben használt legmodernebb anyagok az űrkutatás és a hadiipar terméke a karbon és a kevlár. A karbon szál és szövet az acélnál is nagyobb teherbírású, súlya viszont töredéke, milliméternyi vastagságban is képes merevséget adni a hajótestnek. A golyóálló mellényekben a kevlár fogja fel a lövedékek becsapódási energiáját, a karbon és kevlár szövet kombinációja adja a hajó kicsi tömegét és mégis nagy terhelhetőségét. A vákuum infúzióval készített kompozit hajóknál a szövetek közötti stabilizáló többkomponensű műgyantát először befecskendezik, majd vákuumszivattyúval a maradékot eltávolítják. Így a hajó minimális súly mellett nagy erőhatások elviselésére lesz képes.

45. kép: Karbon – kevlár kajak.

<https://www.kajakk.net/kajakk/havkajakk/expedition-familien/xp-507>

Evezőlapátok

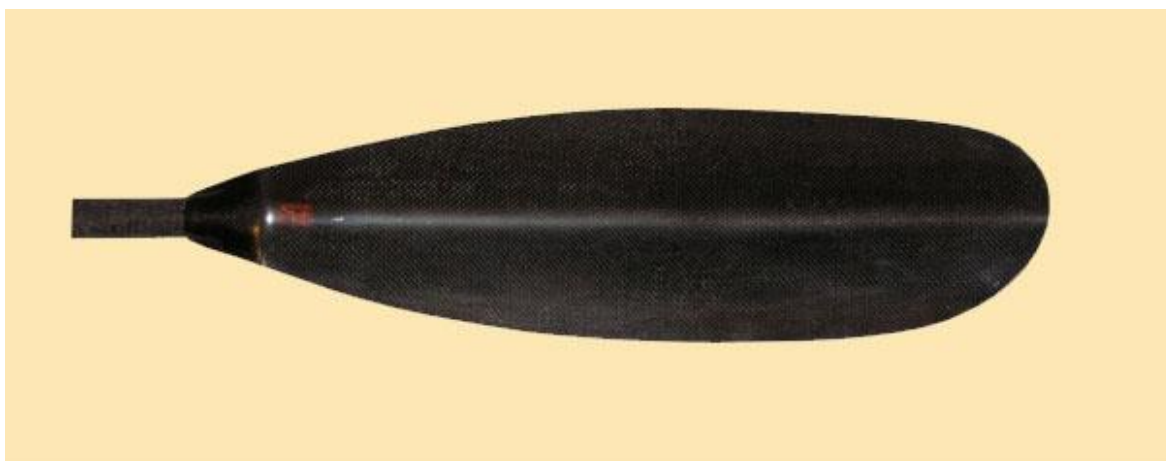
A XX. század végén az elavult, nehéz és sok gondozást igénylő fa evezők helyett műanyag, alumínium, üvegszál, karbon, kevlár anyagok kerültek előtérbe az evezőlapátok gyártását illetően. Persze ma is találkozhatunk gyönyörű fa mesterművekkel a vizek környékén, a váltás azonban elkerülhetetlen volt.

46. kép: Fa kajakevezők.

<http://www.odon-fon.hu/kinalatunk3.php?id=5120>

A kompozit, vagyis az anyagok hasznos tulajdonságait egyesítő több összetevőből készített evezőlapátok súlyban, mechanikai tulajdonságaiban, ápolási igénytelenségükben, tartósságukban felülmúlják a fa lapátokat.

47. kép: Hosszabb túrákra ajánlott karbon evező.

<https://kajner.hu/hu/kajaklapatok/keskeny-tura>

Versenyzők körében a karbon evezők terjedtek el, áruk azonban többszöröse az alumínium – műanyag szettnek, ezért a szabadidős túrázók inkább az olcsóbb fajtákat részesítik előnyben a vásárlásnál. Az evezőlapátok hossza az álló ember felfelé kinyújtott kezének második ujjpercéig érjen. Persze kisebb eltérések a testalkat és az egyén képzettségétől függően lehetnek.

48. kép: Kajakevező méret.

A túrákhoz a hosszabb tollú viszonylag lapos, a rövidtávú versenyeken a kanál formájú sprint evezőket használják a kajakosok.

49. kép: Karbon sprint evező rövidebb távokra.

<https://kajner.hu/hu/kajaklapatok/kajner-4>

Kenuk

Mint már említettük, a kenuk több ezer éve jelentek meg a vízi közlekedés, vadászat során. Fából, vagy fából és bőrborítással készültek. Ma is készítenek helyenként egyedi gyártással és tervezéssel kenukat, melyek gyönyörűek, viszont nagy gondosságot, ápolást igényelnek.

50. kép: Fából készített kenu.

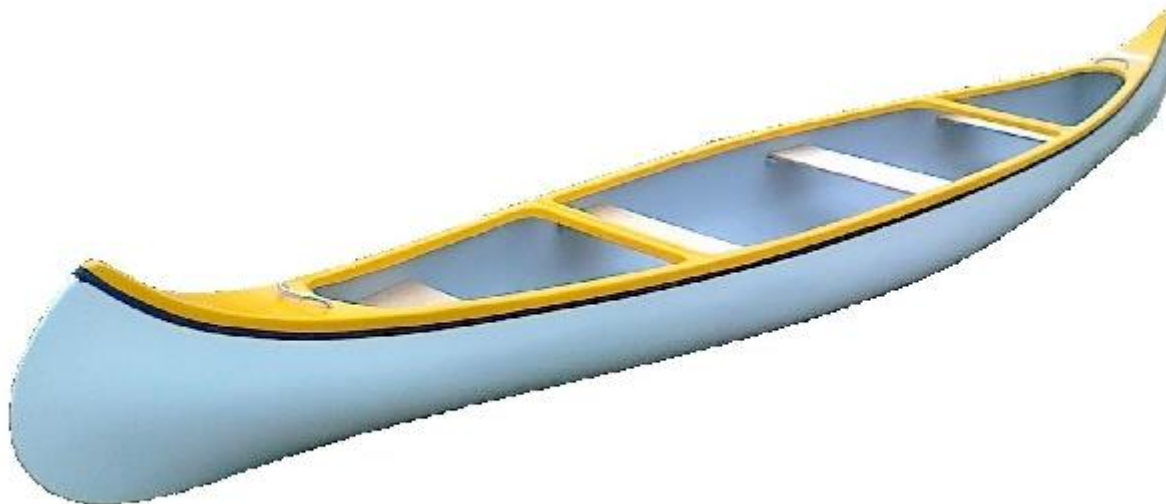
A leggyakrabban használatos kenuk már időálló, vízre kevésbé érzékeny anyagokból készülnek. a kajakhoz hasonlóan itt is a kompozit anyagokat részesítik előnyben. A polietilén kenuk nehezebbek, de kevésbé sérülékenyek, mint az üvegszálás, vagy fa kenuk.

51. kép: Polietilén kenu.

http://www.fekete-moro.hu/bfta-setup-manual/index-hu.php?fbclid=IwAR1KVTG8CU1JoIuJlQLbZ8dyedRUznmwq_7AgwVVI4NS7uOavFzCN Ym4w8#1

Legnépszerűbbek az üvegszál kenuk, mert viszonylag könnyűek és nem is túl drágák. Ráadásul javítani is egyszerűbb mint a polietilén kenukat, amelyek jóval nehezebbek.

52. kép: Üvegszál kenu

<https://calasport.hu/ller-uvegszalas-kenu>

A kajakokhoz hasonlóan a kenuknál is vannak anyagában csúcskategóriák, a karbon-kevlár vákuum infúziós hajók a legkönnyebbek és a legdrágábbak.

A túrakenek előnye, hogy többen elférnek benne, ami közösséget jelent, a hajótömeg, a több izomerő jobb siklási képességet, eredményesebb energiafelhasználást eredményez.

Kenu evezők

53. kép: Fából készült kenuevező.

https://www.deck.hu/fedelzeti_felszereselek/evezok

54. kép: Olcsó, de strapabíró, víznek jól ellenálló alumínium-műanyag kenuevező.

<https://www.kajakshop.hu/termek/dag-kenuevezo/>

Kenuevező választáskor akkora legyen a mérete, hogy az álló embernek az álláig érjen. Ettől kicsit el lehet térni, a kormányosok evezőivel.

55. kép: Kenuevező méretének kiválasztása.

Egyéb eszközök

Mentőmellény

A mentőmellény mérete egy bizonyos határig állítható, de mindenképpen a résztvevő testsúlyához kell igazítani. A mentőmellényen található tájékoztatón megtalálható, hogy milyen testsúlyhoz van méretezve. Vannak fejtámaszos mellények, melyek borulás után a fejet a víz felett tartják. Lényeges, hogy a hevederekkel a testhez igazítsuk a mellényt, nehogy burulásakor kicsússzon belőle a vízbejutott.

56. kép: Mentőmellények.

<http://www.vidra-viztura.hu/mentomelleny-uszast-segito-eszkoz-most-akkor-mi-van/>

Dobókötél

A vízből mentés egyik fontos kelléke a dobókötél. Segítségével a kötél hosszától függően a vízbeesett megközelítése nélkül nyújthatunk azonnali segítséget. Bedobható vízpartról és hajóról egyaránt.

57. kép: Dobókötél

IV. A Csónakázó tavi rekreációs kajakozás-kenuzás helyszíne és eszközei

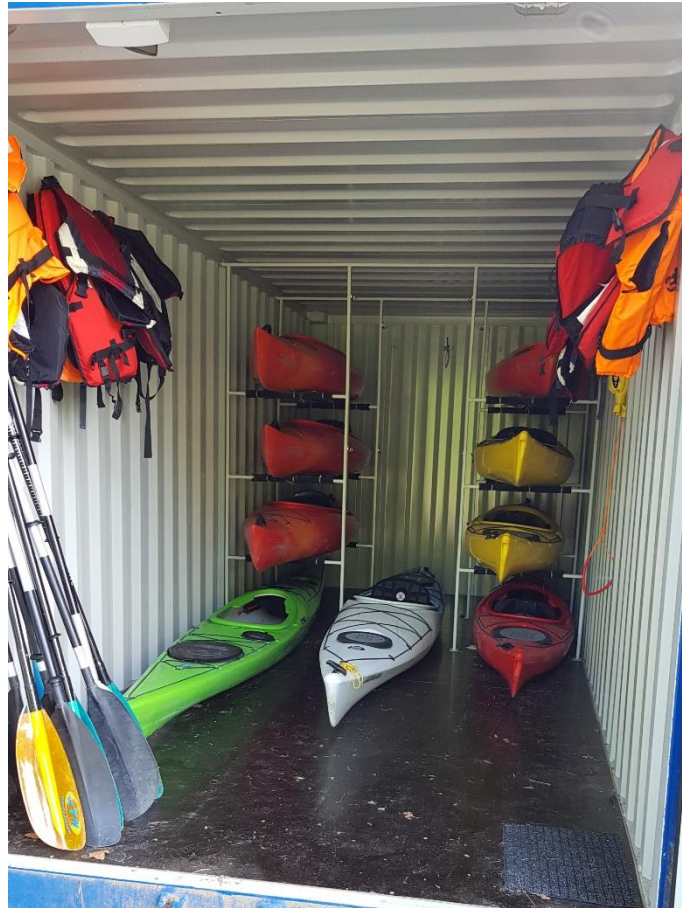
A Csónakázó tó szomszédságában, a Kenderesi utca és a Bartók Béla körút sarkán a SZOVA parkolójában kerültek elhelyezésre azok a konténerek, melyekben a hajók és a kiegészítő eszközök találhatóak. Az a vízi eszközök az Eötvös Loránd Tudományegyetem, illetve a Szombathelyi Egyetemi Sportegyesület tulajdonában vannak.

Rendelkezésre áll:

- 11 db egyszemélyes kajak a hozzá tartozó evezőlapátokkal
- 3 db négyszemélyes kenu a hozzá tartozó evezőlapátokkal
- 23 db mentőmellény
- 1 dobókötél

58. kép: Kenuk és kajakok a kontnerekben

59. kép: Kajakok, evezők, mentőmellények.

A kajakokat és kenukat a konténerből való kikapolás után kézben a Kenderesi utcán keresztül a Csónakázó tó partjára kell átvinni, ami fizikailag sem könnyű. Nagyobb autóforgalom esetén pedig nem veszélytelen. A Magyar Kajak-Kenu Szövetség 2018-tól többször felajánlotta, hogy saját pályázatai terhére a városnak ingyen megépít a vízpartra egy kajak-kenu létesítményt, Szombathely városának csupán a területet kellett volna kijelölni. Sajnos a tárgyalások a városvezetés oldaláról elakadtak.

V. A kajakozás-kenuzás, mint a Városi Rekreációs Programok része

2015-ben Szombathely Megyei Jogú Város megállapodást kötött a Szombathelyi Egyetemi Sportegyesülettel, hogy Szombathely lakói számára évente közel 80 féle olyan rekreációs programot szervez, amely hozzájárul a lakosság fizikai állapotának javítására, segítséget nyújt a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Ennek a programnak az egyik eleme volt a Csónakázó tavon meghirdetett kajakozás és kenuzás. A lakosság számára a foglalkozások ingyenesek voltak, ami egyben kellő motivációt nyújtott a résztvevők megjelenéséhez.

A hajók már rendelkezésre álltak az ELTE és a SZOESE részéről, csupán tartalmat kellett adni a közös akarathoz. Eleinte a Csónakázó tó melletti üresen álló régi Kemping területén voltak tárolva az eszközök, majd a Kemping lebontása után a Műjégpálya területére kerültek. Itt sem maradhattak sokáig, ezért az Egyetem pályázat útján vásárolt 2 db tárolásra alkalmas konténert, amelynek belsejét a kajakok és kenuk tárolására alkalmas állapotba építették át. A konténereket a Kondics utca és a Bartók Béla körút sarkában, a SZOVA parkolója területére helyezték. Jelenleg azon a helyen állnak, onnét történik a foglalkozások idején a Csónakázó tóig való átszállítása.

A vízi rekreációs programok tavasszal és ősszel heti 4 alkalommal 16 és 18 óra között voltak meghirdetve. Óriási érdeklődés kísérte a foglalkozásokat, az óvodás kortól az időskorig minden korosztály megjelent. Szervezett csoportokban jöttek általános és középiskolások, egyetemisták, középkorúak és nyugdíjasok, különböző vállalatok dolgozói. Sok százan ismerkedtek meg a kajakozás és kenuzás rejtelmeivel, mindezt egy csodálatos, kikapcsolódásra érdemes környezetben tehették.

A foglalkozásokat képzett, vízitúravezetői végzettséggel rendelkező testnevelő tanárok vezették. A 18 év alattiak szülői, az iskolások külön tanári felügyelet mellett vehettek részt. A résztvevők nem csak az egészséges testmozgásnak hódolhattak, hanem közelebbről ismerhették meg a tó vízi növény- és állatvilágát. Hattyúk, kacsák és különleges madarak mellett számtalan, csak a víz közvetlen közelében felfedezhető élőlényel találkozhatott aki kajakba vagy kenuba szállt.

A tavaszi első foglalkozáson az egyetemisták összeszedték a tóba került idegen, oda nem illő tárgyakat, szemetet, amit a szél, illetve a gondatlan emberek szórtak bele.

60. kép: Szemétszedés a vízből 2018.05.16.

61. kép: Napozó teknősök a Csónakázó tavon.

A Városi Rekreációs Programok a pandémia idején háttérbe szorultak, hiszen 2020 tavaszán csak maszkban és egy irányban szabadott közlekedni a Csónakázó tó partján. A nyáron feloldottak bizonyos korlátozásokat, szerződés azonban nem már került megújításra a SZMJV új vezetése és a SZOESE között. Ezek következményeként a kajak-kenu program jelenleg szünetel.

VI. Kajakozás-kenuzás az egyetemi programokban

Az egyetemisták előszeretettel keresik azokat a sportprogramokat, melyek különböznek a megszokott iskola falain belül nyújtott lehetőségektől.

A kajakozás oktatása

Előre le kell szögezni, hogy a fejezet nem kajakversenyzőknek íródott, hanem kezdő és amatőr résztvevőknek, egyetemistáknak, akik a kajakozás alapjait próbálják elsajátítani. Természetesen kellő gyakorlás mellett a továbblépés lehetősége adott, amire az elmúlt időszakból pozitív példák szolgálnak.

A kajak vízre tétele

Első állomás a kajak vízre tétele. A partról vagy a vízben állva (folyóvízben orrával a folyás iránnyal szemben) először a kajak farát engedjük a vízre, utána az egész hajótestet.

62. kép: Vízre tétel.

Beszállás a kajakba

A kajak helyezkedjen el stabilan a vízben, teljes egészében ússzon, egyik része sem „üljön” a vízfenéken. Ezt követően többféle módon szállhatunk be a kajakba. Sekély vízben terpeszben a lábunk közé vesszük a kajakot, majd beleereszkedünk az ülésbe. Lehet elülső lapáthíddal,

amikor a stéggel vagy a parttal, illetve a kajakkal a lapát adja az összeköttetést, stabilizálja a beszállást. A másik a hátsó lapáthíd, amikor a kajak beülő nyílásának hátsó széléhez szorítjuk a lapátot, majd arra támaszkodva ülünk be a kajakba.

63. kép: Hátsó lapáthíd a beszállásnál.

Beszállás után helyezkedjünk el középen és kényelmesen az ülésen. A szabadidős kajakok egy részében láb, illetve combtámasz is található, melyek a stabilitást szolgálják.

Elindulás előtt kellő távolságba fogjuk meg az evezőt, felemelt karnál könyöktávolságban fogjuk meg az evezőt.

64. kép: Az evező fogásának távolsága.

Az *elindulásnál* első lényeges momentum a vízfogás. Az evezőt előrenyújtott karral kb. 45 fokos szögben fröccsenésmentesen merítjük a húzó karral közel a kajak széléhez a vízbe. A törzs enyhén az ellenkező irányba fordulva kissé előre dől, a húzó kar egyhén nyújtott, míg az ellenkar hajlított helyzetben van.

65. kép: Vízfogás

Az *áthúzás* a kajakhoz közel egyenes vonalon a kar enyhe hajlítása közben történik, miközben a tolókar az ellenkező oldalon kinyúlik. A törzs forgató izmai jelentős szerepet vállalnak a húzásban, a lábtámasz kis erőközléssel az egyensúlyi helyzet megtartását segíti.

A húzó kar a test vonalába érés után történik a *kiemelés*, az evező tollának „szabadítása”, majd az előző toló kar válik a másik oldalon húzókarra.

66. kép: Az evező kiemelése.

A versenyzőkkel ellentétben a szabadidős kajakosoknál, túrázóknál az alapcsapás lapos, a toll kevésbé süllyed mélyre, a csapásszám és a húzóerő is alacsony.

Az előre mozgásban levő kajak sebességét fékezéssel lassítjuk vagy állítjuk meg, az evező tollát a vízben a csípő vonalától előre toljuk. Figyelnünk kell azonban arra, hogy a kajak hirtelen fékezésnél is stabil helyzetben maradjon.

Hátrafele haladásnál, akkor az evezőlapát mozgása ellenkező irányú lesz, mint az előre haladásnál, a vízben az evezőtollat hátulról előre toljuk.

A haladás közbeni *kanyarodás* könnyen megoldható, ha a kajak rendelkezik kormánylapáttal. A kajak alján vagy a hátsó végén található kormánylapátot lábbal irányítja a kajakos. A kormányzás egyik fajtája, amikor a két lábfej között középen található pálcát balra vagy jobbra mozgatja a sportoló, a másik, amikor az egyik lábtámasz előre tolásával a hátra vezetett zsinor segítségével fordul el a kormánylapát. Kormány nélküli hajókon az evezők segítségével történik

a balra-jobbra elfordulás. Elég, ha az egyik oldalon erősebben vagy többet húzunk, mint a másik oldalon, vagy kicsit a kajak oldalától távolabb húzunk az evezővel az ellenkező irányba fordul el a hajó. Lehet kanyarodni úgy is, hogy az evezőtoll élét hegyesszögben engedjük a vízbe.

A kenuzás oktatása

A kenu vízre tétele

A kenu elejét széllel, vízfolyással szembe irányítva toljuk vagy emeljük a vízre. Állóvízben nincs ilyen megkötés, lényeg az, hogy a résztvevők könnyen be tudjanak szállni a hajóba.

Beszállás a kenuba

Szerencsés, ha a kenut a parton többen is megfogják akkor, amikor a beszállás megkezdődik. Először a hátul ülő kormányos szálljon be.

67. kép: Kormányos beszállása.

A kormányost kövessék a csapattársak egyenként. Előre megy a vezérezvezős, őt követik a többiek. A kormányos evezős oldalához viszonyulnak a többiek, ha a kormányos jobb oldalon evez, akkor az előtte ülő a balon, a következő jobbon, az elől ülő vezérezvezős pedig bal oldalon evez. Mindegyik evezős kiül a kenu szélére, mert a vízfogáshoz, illetve a hátra húzáshoz ez a legkedvezőbb testhelyzet. Miután megtelt a hajó, eltolják magukat a parttól és a vezérezvezős ritmusára elkezdődik az evezés.

A kajakozáshoz hasonlóan az evezővel történő vízfogás előrenyújtott karral történik.

68. kép: Vízfogás előtt.

Alapcsapásnál az evezőtollak közel függőleges állásban a húzó karon át közölt erővel hátra húznak, amit áthúzásnak hívunk.

Az áthúzásban nagy szerepe van a törzsizmoknak, hiszen a vízfogásnál előredöntött helyzetből hátrafele felemelkedik a törzs. Áthúzás közben az ellentétes kar előre tolómozgást végez. Az áthúzás a test vonaláig aktív, ami után következik a szabadítás. Szabadítást az evezőt előre lendítő légmunka követi, amely előkészíti a következő vízfogáshoz.

Alapcsapás hátra a hátrafele haladásnál történik. Ebben az esetben az evezőlapát tollát a kenu mellett a csípő vonala mögött történik a vízfogás, a kar előre tol, míg az ellentétes kar a mankót fogva hátra húzást végez.

Íves csapásokat és egyéb formákat alkalmazunk a különböző technikák elsajátításához. L csapás, J csapás, C csapás.

Kiszállás a kenuból: a beszálláshoz hasonlóan, csak ellenkező sorrendben.

Vízből-mentés

A mentést megkönnyíti az az alapvető elvárás, hogy mentőmellényt használjanak a résztvevők. Ebben az esetben akkor is a vízfelszínen marad a vízbe esett, ha netán elveszti az eszméletét. Legelső szempont, hogy pillanatok alatt felmérjük a helyzetet és ne essünk pánikba.

Borulás után mindenképpen az életmentés a legfontosabb teendő, az után szabad foglalkozni a vízben úszó tárgyakkal. Ha part közelében történik a borulás, akkor evezővel, faággal, stb. próbáljuk a parthoz húzni a bajba jutottat. Ha nyílt vízben történik a baleset, akkor a hajónkkal közelítsük meg vízben úszót, közben hangosan tájékoztassuk arról, hogy a nyugalmát megőrizve mit kell tennie a mentés során. Egyszerűbb esetben kajakoknál, kisebb kenuknál a hajóba kapaszkodva a partig vontatjuk a személyt. Hasznos lehet a dobókötél, ami a kivontatásnál is nagy segítséget jelenthet.

Vízben úszva csak olyan vállalkozzon a mentésre, aki kellő előképzettséggel rendelkezik, ismerve azokat a fogásokat, melyek mindkettőjük biztonságát garantálják a mentés során. Ilyen esetben többnyire hátulról közelítsük meg a legtöbbször pánikba esett személyt és különböző mentési fogásokkal háton melltempóval úszva vontassuk ki a partig, ahol a helyzetnek megfelelő ellátásban részesíthető.

VII. Kajak-kenu oktatás féléves tematika

Célok

- A vízi jártasság elsajátítása
- Akarati, lelki tulajdonságok fejlesztése.
- A motoros képességek, illetve az edzettségi állapot fejlesztése.
- Önállóságra, kreatív gondolkodásra nevelés.
- Csapatépítés.
- Természetszeretet kialakítása.

1. foglalkozás: elmélet.

- A kajakozás, kenuzás története.
- A kajakok, kenuk felépítése.

2. foglalkozás: elmélet és gyakorlat.

- A kajak és kenu tárolása, tisztítása, mozgatása, ráhelyezése a vízre.
- Öltözet a vízben.

3. foglalkozás: elmélet és gyakorlat.

- Vízből mentés, biztonsági szabályok, előírások.
- A kenuban való elhelyezkedés szabályai, vízre szállás.

4. foglalkozás: gyakorlat.

- Beszállás vízről, partról, borulás, társmentés, hajómentés.
- Helyes lapáttartás, evezés előre és hátra.

5. foglalkozás: elmélet és gyakorlat.

- Kiegészítő és biztonságot nyújtó eszközök.
- Beszállás stégről, az egyensúlyozás megtartása. Evezés előre, hátra.

6. foglalkozás: gyakorlat.

- Alacsony lapáttámasz.
- Egyensúlygyakorlatok evezés előre-hátra és oldalirányban.

7. foglalkozás: gyakorlat.

- Kenukormányzás, evezőoldal cserék, alapcsapással haladás.
- Vezérezvevős ritmusának követése, az alapcsapások technikájának ellenőrzése.

8. foglalkozás: gyakorlat.

- Különböző csapásmódok gyakorlása, elsajátítása, alapcsapás és íves csapáscsapás tanulása.
- Bóják körüli koordinációs feladatok.

9. foglalkozás: gyakorlat.

- Különböző csapásmódok gyakorlása, elsajátítása, L csapás tanulása.
- Rövidebb távú verseny.

10. foglalkozás: gyakorlat.

- Különböző csapásmódok, gyakorlása, J csapás tanulása.
- Állóképességnövelő gyakorlatok, versenyek.

11. foglalkozás: gyakorlat.

- Csapásmódok gyakorlása, C csapás tanulása.
- Technikai gyakorlatok bóják körül.

12. foglalkozás: gyakorlat.

- Technikai gyakorlatok bóják kerülésével.
- Verseny bóják megkerülésével.

13. foglalkozás: elmélet és gyakorlat.

- Elméleti vizsga.
- Gyakorlati vizsga

VIII. Felhasznált irodalom

Vas Népe

1959. október 18.

1961. február

1962. december 18.

1964. június 9.

1964. augusztus

1964. november 20.

1965. május 16.

1966. január 13.

1967. augusztus 16.

1968. június 12.

1968. június 25.

1969. május 14.

1970. december 30.

1971. május 20.

1986. február 10.

1988. június 2.

2003. április 12.

2011. február 17.

2012. július 12.

2013. június 12.

2013. december 12.

2013. december 14.

2014. március 19.

2014. április 2.

2014. szeptember 23.

2015. március 10.

2015. augusztus 5.

2015. augusztus 6.

2015. augusztus 27.

2016.május 4.

2017. június 20.

2018. június 28.

Vasi Szemle

1964. 5. sz.

1968. 3. sz.

<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/kayak>

<https://hu.pinterest.com/pin/551057704400962372/>

<https://hu.pinterest.com/pin/433753007856825471/>

https://www.newworldencyclopedia.org/entry/File:Greenland_kayak_seal_hunter_2006.jpg

<https://hu.pinterest.com/pin/551057704386036177/>

https://www.newworldencyclopedia.org/d/images/c/cf/Edward_S._Curtis_Collection_People_035.jpg

<https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Kayak>

<https://viharsarok.hu/wp-content/uploads/2019/01/eskimo-kayak6-1854.jpg>

<https://kayakhelp.com/a-brief-history-of-kayaking/>

https://eddyline.com/wp-content/uploads/eskimo1_zf69cr.jpg

<https://eddyline.com/about-us/history-of-the-kayak>

<https://www.flickr.com/photos/lennyflank/15356719261>

<https://lflank.wordpress.com/2015/08/20/history-of-the-kayak/>

<https://www.outdoorrevival.com/old-ways/not-finished-history-canoe.html>

<https://www.dailykos.com/stories/2015/8/20/1396427/-The-History-of-the-Kayak>

<https://oceanriver.com/kayaking-history/>

<https://www.coastmountainexpeditions.com/kayaking-information/history-of-the-kayak/>

<https://www.sea-quest-kayak.com/information-kayaking/history-sea-kayaking/>

<http://www.balatonkajak.hupont.hu/2/mi-is-az-a-tengeri-kajak>

<https://csonak-kenu.hu/blog/termekek/turakajak-2-szemelyes-tk-02/>

https://www.northeastkayaks.co.uk/media/catalog/product/cache/13/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/e/x/expression_14_sunset.jpg

<https://www.kajakk.net/kajakk/havkajakk/expedition-familien/xp-507>

<http://www.odon-fon.hu/kinalatunk3.php?id=5120>

<https://kajner.hu/hu/kajaklapatok/keskeny-tura>

http://www.fekete-moro.hu/bfta-setup-manual/index-hu.php?fbclid=IwAR1KVTG8CU1JoIuJjQLbZ8dyedRUznmwq_7AgwVVI4NS7uOavFzCN_Ym4w8#1

<https://calasport.hu/IIler-uvegszalas-kenu>

https://www.deck.hu/fedelzeti_felszereselek/evezok

<https://www.kajakshop.hu/termek/dag-kenuvezo/>

<http://www.vidra-vizitura.hu/mentomelleny-uszast-segito-eszkoz-most-akkor-mi-van/>

IX. Ajánlott irodalom

Polietilén, vagy kompozit kajak: <https://www.youtube.com/watch?v=3H9FXSbo7bU>

Kajak alapok: <https://www.youtube.com/watch?v=JsXP3CaHkaE>

Beszállás stégről: <https://www.kayakpaddling.net/hu/1-1>

Beszállás a partról: <https://www.kayakpaddling.net/hu/1-2>

Egyensúly megtartása: <https://www.kayakpaddling.net/hu/1-3>

Felszerelés és fogalmak: <https://www.kayakpaddling.net/hu/1-4>

Helyes lapáttartás: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-1>

Evezés előre: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-2>

Kormányzás evezővel: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-3>

Fordulás íves csapással előre és hátra: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-4>

Fordulás élezéssel: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-5>

Oldalirányú evezés: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-6>

Evezés hátrafele: <https://www.kayakpaddling.net/hu/2-7>

Előszóban a biztonságról: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-1>

Kiszállás vízben, úszás a kajakkal: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-2>

Társmentés párban, kajakürítés: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-3>

Kajakürítés egyedül: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-4>

Társmentés befordulásos technikával: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-5>

Visszamaszás lapátúszóval: <https://www.kayakpaddling.net/hu/3-6>

Mentési alapok: <https://www.kayakpaddling.net/hu/4-1>

Alacsony lapáttámasz: <https://www.kayakpaddling.net/hu/4-2>

Magas lapáttámasz: <https://www.kayakpaddling.net/hu/4-3>

Eszkimó forduló: <https://www.kayakpaddling.net/hu/4-4>

Kajak, borulás, visszamászás: <https://www.youtube.com/watch?v=JvIb-OEUKbE>

Kajakos mozgás gyakorlása: https://www.youtube.com/watch?v=Ib_115IF1bM&t=204s

Kenu alapok: <https://www.youtube.com/watch?v=v7rUjfeF348&t=89s>

Hogyan kenuzzunk. A legfontosabb manőverek folyóvízen:

<https://www.youtube.com/watch?v=OOIJ43ValCE&t=113s>

Hogyan kenuzzunk: <https://www.youtube.com/watch?v=7vHPQietuWM&t=316s>

A KAJAK-KENU OKTATÁSA ÁLTALÁNOS ISKOLÁKBAN

https://kajakkenusport.hu/download/el%20n%20B6ks%20A9gi_hat%20A1rozatok_2015_1_1_2015/pagefilelists/blokk-606/KK_oktatasa_Kasa_Peter.pdf

A sportmozgás oktatása

http://kajakozz.hu/pdf/A%20sportmozgas_oktatasa.pdf